

Za tvojo
reklamo
pokliči
Novi
Matajur

novi matajur

tednik slovencev videmske pokrajine

CEDAD / CIVIDALE • Ulica Ristori 28 • Tel. (0432) 731190 • Fax 730462 • Postni predal / casella postale 92 • Postnina placana v gotovini / abbonamento postale gruppo 2/50% • Tednik / settimanale • Cena 1.500 lir
Spedizione in abbonamento postale - 45% - art. 2 comma 20/b Legge 662/96 Filiale di Trieste

st. 48 (889) • Cedad, četrtek, 18. decembra 1997

Telefon
0432/731190

Uspeh Oljke na nedeljskih nadomestnih volitvah v senat

Volčič izvoljen z veliko večino

Mitja Volčič je novozvoljeni senator italijanske republike iz našega volilnega okrožja. Na nedeljskih volitvah je kandidat Oljke dosegel prepričljivo zmago s skoraj 66 odstotkov glasov, medtem ko jih je njegov tekmeč Dario Mulitsch, ki je kandidiral za kartel svobosčin dosegel le 34 odstotkov.

Volčič je premočno zmagal v vseh 62 občinah volilnega okrožja, tako v videmski, goriski in delu trzasko pokrajine. Edina občina, v kateri se je za las (15 glasov) uveljavil njegov tekmeč je Corno di Rosazzo.

Drugi podatek teh volitev je nizka volilna udeležba (52,3 odstotkov), vendar gre podčrtati, da Volčičeva zmaga ne bi bila v dvomu niti ob večji udeležbi volilcev, saj je kandidat oljke v bistvu ohranil nekdanje glasove pokojnega senatorja Darka Bratine. Slovenski volilci pa so strnjeno udeležbo na volitvah krepko prispevali k temu rezultatu.

Za nedeljsko nizko volilno udeležbo je več razlag; delno je k temu prispeval predpraznični čas, gotovo pa tudi neudeležba Severne lige, ki zaradi svojih notranjih prepričev ni bila sposobna nastopiti na volitvah.

Volčič se je z visokimi odstotki uveljavil v vseh občinah naših dolin, od Benečije do Režije.

Zanimivo pa je tudi, da je zmagal v mestu Gorica, kjer je imela desna sredina doslej v glasovih dokaj trdno večino, zmagal pa je tudi v občinah Manzano in

Senator
Mitja
Volčič

S. Giovanni al Natisone, kjer sta bili ravno tako v prednosti Severna liga in desna sredina.

Volčičeva zmaga pomeni hkrati tudi uveljavitev gibanja Oljke in zaveznikov, predvsem pa programa, ki je usmerjen v širino in zagovarja politiko povezovanja z Evropo, premoščanja meja in sožitje ter sodelovanje ob meji. Gre torej za usmeritev v prihodnost teh krajev, ki so bili dolgo let pod težko hipoteko preteklosti.

Z izvolitvijo Volčiča je torej naša dežela pridobila pomembnega zagovornika v rimskem parlamentu, k temu pa bo nedvomno prispevalo tudi dejstvo, da je Volčič kot popularen televizijski poročevalec znan po vsej državi.

Za našo skupnost je izvolitev Volčiča izrednega pomena, zato so slovenski volilci strnjeno glasovali zanj. Tako bo omogočeno nadaljevanje parlamentar-

nega postopka za zaščitni zakon, za katerega si prizadevamo že desetletja.

Zmaga oljke na volitvah v naši deželi pa sovpada s splošnim valom uveljavitve, ki ga doživlja levosredinsko gibanje tudi drugod po Italiji.

Solidarietà a mons. Qualizza e don Zuanello

In calce ci sono 62 firme di amministratori locali della fascia confinaria della provincia di Udine e di rappresentanti di associazioni della comunità slovena presente in Friuli.

E' il documento di solidarietà a monsignor Marino Qualizza ed a don Natalino Zuanello - i due sacerdoti della Slavia friulana querelati alcuni mesi fa da alcuni esponenti dell'organizzazione Gladio - inviato in questi giorni al presidente della Giunta regionale Cruder, al presidente del Consiglio regionale Antonione, ai parlamentari regionali ed al prefetto di Udine.

"Venuti a conoscenza della querela per diffamazione presentata dal

generale Gismondi ed altri esponenti di Gladio nei confronti di monsignor Qualizza e don Zuanello" i firmatari, nelle premesse al documento di solidarietà, considerano tra l'altro "la pluridecennale opera dei due sacerdoti a difesa della dignità e dell'identità della comunità slovena delle Valli del Natisone" e la loro volontà, in sintonia con la dottrina sociale della Chiesa "ad operare al fine di contribuire a creare le condizioni affinché l'uomo della Slavia possa rimanere a vivere e lavorare sul proprio territorio nel rispetto delle proprie radici e contribuire alla crescita di tutta la comunità".

segue a pagina 6

SKGZ sprejema nov statut

V petek 19. decembra bo v prostorih kulturnega društva Rdeča zvezda v Salezu (občina Zgonik) izredni občni zbor Slovensko kulturno-gospodarske zveze. Gre za važen moment v življenju te najmnostičnejše organizacije Slovencev v deželi Furlaniji-Juljski krajini, saj bodo delegati ob prisotnosti notarja sprejemali nov statut organizacije. Tak je bil sklep, sprejet maja na občnem zboru v Boljuncu in vodstvo organizacije se ga je tudi držalo. Slovenska kulturno-gospodarska zveza je seveda že imela svoj statut, ki je bil relativno "svez", saj je bil sprejet komaj pred petimi leti. Vendar so bile spremembe, ki niso niti tako majhne, potrebne.

Bistvena novost je že v tem, da od statuta izključno notranjega značaja prehajamo v pravno registriran statut, kar pomeni, da smo se odločili tudi za večjo "vidljivost" v sedanji deželni družbi, za nov dialog s krajevnimi upravami in torej tudi za drugačno uveljavljanje lastne subjektivitete. Taka izbira je seveda zahtevala tudi natančnejšo opredelitev narave organizacije, ki ostaja kot doslej, deželna, samostojna in ne-strankarska, po novem pa je poudarek tudi na dejstvu, da deluje z nepridobitnimi nameni.

Kar se tiče smotrov, ki so natančno in dobro opredeljeni že v sedanjem statutu ter same strukture organizacije, ni bistvenih novosti. (jn)

beri na strani 6

Canti di Natale Božične pjesmi Cjants di Nadâl

Comunità montana Valli del Natisone

Lasiz (Pulfero) 20 dicembre ore 20
Chiesa di S. Antonio

Gruppo corale della scuola media "Dante Alighieri" S. Pietro al Natisone
Coro "Pod Lipo" S. Pietro al Natisone

Tribil sup. (Stregna) 21 dicembre ore 16
Chiesa di S. Giovanni Battista

Coro "Beneške korenine" Stregna
Coro "San Leonardo" S. Leonardo
Coro "Nediški puobi" Cicigolis (Pulfero)

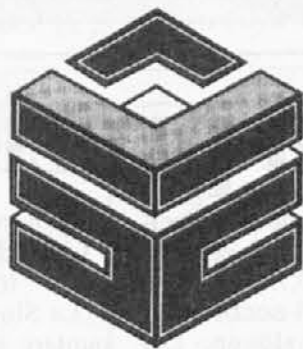
Masarolis (Torreano) 26 dicembre ore 16
Chiesa di S. Maria delle nevi

Coro "Rečan" Liessa (Grimacco)
Coro interparrocchiale di Pulfero Lasiz (Pulfero)
Coro "Tre Valli" Cravero (S. Leonardo)

Grandi
sconti
su

- CAMINETTI
- STUFE
- IN MAIOLICA
- CUCINE
- IN MURATURA

**edilvalli
ARREDI**

DI DORGNACH R. & D. snc

NUOVA SEDE

Via Nazionale, 31 PRADAMANO - Tel. 0432-671681

Una nuova legge elettorale, ma...

In sostanza si tratta di ritocchi al proporzionale

Martedì il Consiglio regionale ha approvato con 32 voti a favore la nuova legge elettorale. A favore hanno votato Lega nord, PPI, AN, RC, Forza Italia. Voto contrario invece di PDS, Verdi e tutti gli altri. Si è prodotta dunque una nuova spaccatura all'interno della coalizione di maggioranza.

La legge è di tipo proporzionale, non prevede alcuna norma per facilitare l'elezione di candidati espressione della minoranza slovena, ignorando dunque di fatto una delle ragioni principali della specialità della nostra Regione. Non assicura inoltre nessuna stabilità ai futuri governi.

La novità principale sta nel fatto che è stato posto lo sbarramento del 4,5% su base regionale per poter accedere al Collegio Unico re-

gionale con cui si assegneranno da 10 a 12 consiglieri.

Per quanto riguarda la "questione slovena" c'è l'impegno ad affrontare questa questione in un nuova legge, dopo aver però ottenuto il parere favorevole del governo di Roma.

Da segnalare infine che

nella seduta di martedì il consigliere Sergio Cadorini (Pds) ha iniziato il suo intervento in sloveno, in segno di rispetto al plurilinguismo della regione, come ha detto, e soprattutto in omaggio agli Sloveni della Slavia friulana che hanno subito tanto pressioni.

Gueli presidente

Rita Gueli, di Clenia di S. Pietro al Natisono, è stata eletta martedì sera presidente del Distretto scolastico di Cividale. La nomina segue di alcune settimane la rinuncia alla carica da parte di Stefano Gasparin, il consigliere comunale di Drenchia che ha deciso di impegnarsi nel Ppi dando vita al gruppo consiliare dei popolari all'interno dell'assemblea della Comunità montana Valli del Natisono.

La Gueli, che è maestra elementare, era già vicepresidente dell'organismo scolastico che da poco tempo ha la sua nuova sede in piazzetta Chiarottini, a Cividale, nei locali del centro civico.

Pismo iz Rima

Stojan Spetic

Se o večkulturnosti, ki hote ali nehote zaznamuje naše vsakdanje življenje. Celo v obdobju globalnega tržišča, ko se vse, tudi prazniki, spreminjajo le v tržno blago. Nekdaj smo imeli sejme Sv. Miklavža, sedaj pa na trinajsto plačo navalijo kar v treh, starih. Najprej Miklavž, nato njegov amerisko-skandinavski dvojnik Božiček, ki ima dvojčka, Dedka mraza za neverne. In vse sklone italijanska Befana za Svete tri kralje. In se tradicije izgubljajo po supermarketih.

Na božični večer smo ponekod nosili kresni ogenj v družinske stediilnike. Po Novem letu smo peli koledo in Svete tri kralje. Jedli smo ciplje in vrzote, ki jih danes izpodriva ameriški puran.

Joj, kakšna zmeda! Ali bi se raje ne vrnili k starim, pristnim tradicijam. Saj so lepe in nas naredijo se bolj "posebne", čeprav so tudi te, stare tradicije, v resnici že zmes izročil in kultur, ki

so prej ali slej pljuskaše preko naših krajev. A so tako vkoreninjene, da so že domače, čeprav niso. O tem zgovorno priča ta-le zgodba.

Kmalu bo božič, ko bomo v kot postavili nordijsko okrašeno jelko, sredozemske jaslice in bogato obložili praznično mizo. Tu ne sme manjkati južnega sadja in... skatljica medeno sladkih dateljnov.

Od kod so se vzeli? Iz Islama, ki je naši kulturi blizu, saj se je začel že dan hoda preko Kolpe. Saj nismo zaman gradili cerkvice na hribih.

V Koranu je tudi božična noč, saj je v tej magični noči za muslimane rojen velik prerok Issa ben Jusuf.

Njegovi so bili beduini. Odpravili so se na pot s kamelami in ovčami proti Nazaretu, da bi jih popisali. Jusuf je podpiral mlado ženo Mirjam, ki je pod srcem nosila otroka. Pri Betlehemu so postavili sotorišče, ko je

Mirjam zaječala od popadkov. Kot vse beduinke, je tudi ona vedela, da so ženske med porodom nečiste. Zato je odšla v puščavo, dokler se je v daljavi se videl kres ob domačem sotoru. V kamniti puščavi je rasla samotna palma. Mirjam se je nanjo naslonila in tako, pokonci, rodila otroka. Pobrala ga je, se izmučena usedla pod palmo. Z zobmi je pregrizla popkovo. Otrok je bil umazan od krvi.

Mirjam je imela s seboj junjo, da bi ga obrisala. Tedaj je izpod palme čudežno zazuborel potok kristalno čiste vode. Malega Issa je umila in obrisala. Vstala bi in se vrnila h karavani, a je bila pretrujena. Se malo bi počivala. Tedaj se je zgodil še drugi čudež. Palma se je spostljivo priklonila Mirjam in ji ponudila svoje najboljše sadeže. Mirjam se je najedla svežih dateljnov, popila se nekaj požirkov vode in se srečna vrnila k možu. Čudeži v puščavi so jo utrdili v prepričanju, da je rodila velikega preroka.

Odtlej so v arabskem svetu na božični večer darovali dateljne v spomin na Issovo rojstvo. Tradicija se je ohranila tudi pri nas, le da ji nismo več vedeli izvora.

Vesel božič!

V Luksemburgu so odločali o širitvi EU na Vzhod

Slovenija kmalu povsem v Evropi

Konec tedna je za Slovenijo potekel v znamenju zadoščanja, kajti dolgoletna prizadevanja za vključevanje v Evropo so dosegla se eno etapo, tokrat po vsej verjetnosti odločilno.

Vrh Evropske Unije je namreč na zasedanju v Luksemburgu sprejel zgodovinsko pomembno odločitev o širitvi Evrope na Vzhod. Siritvev bo seveda postopna in poteklo bo se precej let, preden bomo lahko govorili o resnični "skupni evropski hiši", ki bi v najboljšem primeru lahko segala do Urala. Cena za izgradnjo take Evrope ne bo majhna in treba bo premagati še mnogo ovir, da se bodo lahko vse države, večje in manjše, zavedale, da je takšna združitev v sodobnem svetu nujnost. Predvsem pa bo moralo postopno širjenje Evrope prepričati posamezne države, da se vključevanje tudi splaca. Iz vidika stabilnosti, ekonomske računice in možnosti razvoja, ki si ga v dobi globalizacije in odprtosti svetovnih trgov ni mogoče zamisljati z izolacijo ali zagovarjanjem ozkih interesov posameznih držav.

Slovenija je med tistimi državami, s katerimi se bodo pogajanja za pridruženje začela aprila naslednjega leta (ostale države v skupini

so Češka, Poljska, Madžarska, Estonija in Ciper). Slovenija bo tako po predvidenih dokončno članica Evropske Unije leta 2003 ali 2004.

Pet ali šest naslednjih let bo torej za Slovenijo obdobje prilagajanja, katerega dimenzije je danes težko predvideti v celoti. Vsekakor pa obstaja dokaj optimistična ocena strokovnih krogov, da država najbrž ne bo imela pretiranih težav, da bo izpolnila pogoje za vstop v Unijo. Njeno gospodarstvo je bilo namreč že v času Jugoslavije dokaj odprto in je doživelo odločilno prestrukturacijo v letih po osamosvojitvi, ko je bila Slovenija prisiljena nadomestiti izgubljeni jugoslovanski trg.

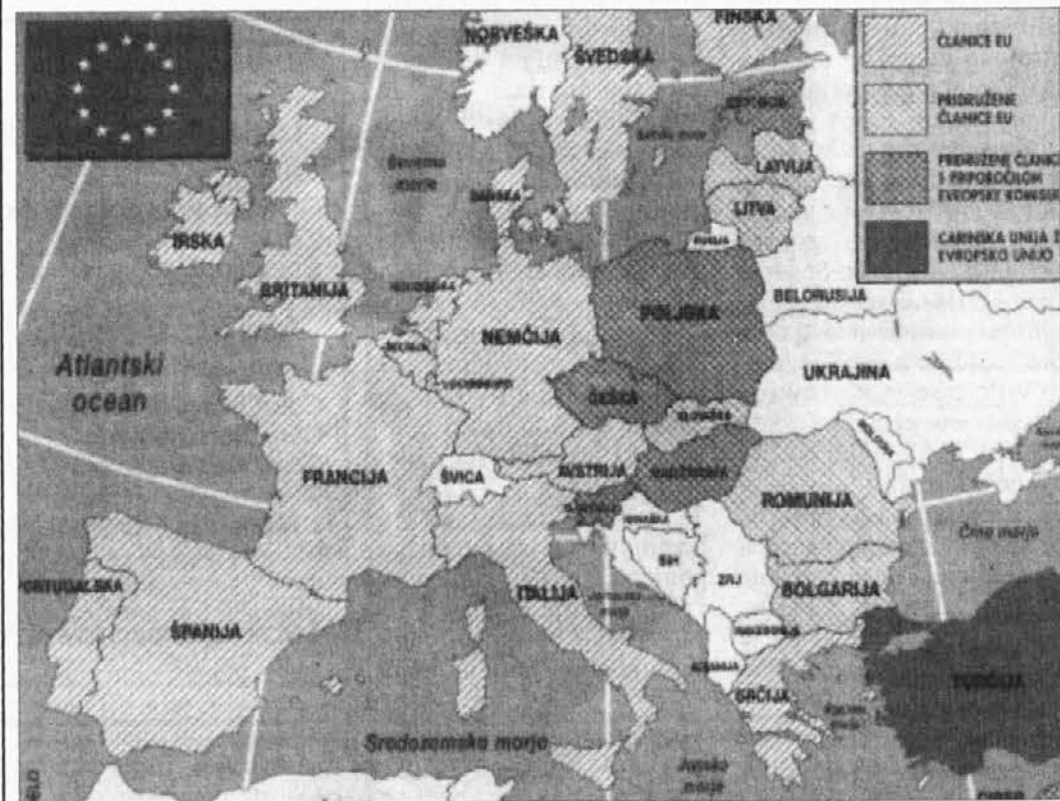
Po strokovnih ocenah naj bi bila neposredna vključitev v skupni trg kake pol milijarde prebivalcev dobra stimulacija za slovensko gospodarstvo. Vsekakor ekonomisti trdijo, da bodo posledice vključevanja tako pozitivne kot negativne. Negativne posledice naj bi imeli predvsem naslednji sektorji: tekstilna industrija, pridelava lesa in lesnih izdelkov, zivilska industrija, proizvodnja tobačnih izdelkov, papirja in strojev. Se zlasti se negativne projekcije napovedujejo za kmetij-

stvo in gozdarstvo in tu obstajajo morda največja nezaupanja. Kajti vsi imajo pred očmi današnje težave Evrope pri usklajevanju skupne kmetijske politike in skupnega trga kmetijskih proizvodov (glej naprimer sedanje hude zaplete v Italiji glede nespostovanja dogovorjenih kvot mleka).

Positivne učinke vključevanja v Evropo pa je po strokovnih ocenah pričakovati na področjih proizvodnje vozil in plovil, v gostinstvu, trgovini, pri proizvodnji plastičnih mas ter naftnih derivatov, v gradbenstvu in nudenju tržnih storitev.

Te projekcije so pomembne, ker lahko odločilno prispevajo k premišljenim izborom, ki jih bo moralo v naslednjih letih narediti slovensko gospodarstvo. Slovenija bo sicer lahko računala tudi na finančno pomoč, ki je iz evropskih skladov predvidena za nove države članice, ampak na to se seveda ne more zanašati. Pomoč bo dragocena, a bistveno delo morajo opraviti ljudje, tako v gospodarstvu kot v politiki in državnih institucijah. Od sobotnih sklepov v Luksemburgu je torej sedaj se jasneje, kam naj Slovenci usmerjajo svoje energije in sposobnosti.

(D. U.)

L'epurazione non passa

Ha occupato il parlamento sloveno per sette giorni interi ma alla fine la proposta di legge "sull'eliminazione delle conseguenze del regime comunista totalitario" è stata bocciata a larga maggioranza.

Il tema dell'epurazione ha suscitato una discussione molto ampia, nel corso della quale sono intervenuti più volte Lojze Peterle e Janez Jansa, che avevano presentato il disegno di legge. Ma al momento del voto sono stati solo i parlamentari democristiani e socialdemocratici a sostenerla.

Il vino è una risorsa preziosa

La legge è stata bocciata con 57 voti contro 22.

Amor di pace

La scuola elementare di Pirano ha avuto la scorsa settimana un ospite d'eccezione: il direttore generale dell'Unesco Federico Mayor. In questo modo è stato tributato un riconoscimento all'impegno della scuola nell'educazione alla pace. Assieme agli alunni Mayor ha piantato nel parco cittadino un ulivo, la pianta della pace e dei diritti umani.

Duello rosa

Domenica 21 dicembre i cittadini di Lubiana si recheranno alle urne per eleggere il nuovo sindaco. Sette sono i candidati al governo della capitale tra i quali gli elettori dovranno scegliere. Secondo un'indagine del quotidiano Delo il 17,9% voterebbe per Vika Potočnik (LDS), il 13,7% per Danica Simsič (DS), entrambe ex parlamentari che distanziano di moltissime misure gli altri candidati. Secondo l'indagi-

ne è ancora molto alta la percentuale degli indecisi che raggiunge il 40,7.

Tre nuovi accordi

Il premier sloveno Drnovsek ed il suo collega croato Matesa hanno sottoscritto nei giorni scorsi tre importanti accordi riguardanti l'istituzione di una zona di libero scambio, la protezione degli investimenti e trasporti combinati.

È stato così fatto un ulteriore passo avanti nello sviluppo dei rapporti bilaterali

tra Slovenia e Croazia.

La tradizione del vino in Slovenia

La Slovenia ha deciso di puntare sul vino. Con l'obiettivo di far conoscere la propria tradizione vitivinicola e la qualità dei suoi vini ha messo in campo tutta una serie di iniziative non solo promozionali, dall'istituzione dell'Accademia del vino Veritas, alla pubblicazione dell'omonimo mensile ed alla fondazione dell'Istituto per la commercializzazione

del vino. Attualmente è in distribuzione anche la "Carta delle regioni vitivinicole della Slovenia" con testo in sloveno, italiano, inglese, tedesco e francese. Si tratta di una pubblicazione molto interessante e completa.

Quattordici sono le zone vitivinicole in Slovenia dove sono disponibili 33.500 ettari di superficie particolarmente adatte alla viticoltura. Di questi 24.900 sono impiantati, 21.400 in produzione. La produzione oscilla annualmente da 873 mila a 1 milione 177 mila ettolitri e viene consumata per la maggior parte in Slovenia.

Priprava na božični cajt v znamenju naših piesmi

V Prapotnem je biu parvi od štierih koncertov na pobudo Gorske skupnosti

V farni cirkvi v Prapotnem se je v saboto pru lepno, pod te pravo zvezdo, začela serija koncertov, ki jih je organizirala Gorska skupnost Nadiskih dolin s trojezičnim naslovom Natale - Božič - Nadâl.

Pruzapru na Gorski skupnosti v Spietru niso ko prevzel iniciativo, ki se je bila rodila ze puno liet nazaj privatno, od pametne ideje an dobre volje pevskega zbora Pod lipo. Jo je pa aršerila na ves teritorij Gorske skupnosti, takuo, de počaso, počaso, ce puode iniciativa napri, pridejo na varsto vse naše vasi, pruzapru vse naše cirkve. An tuole je pametno.

Je tudi lepno, de se začejamo parpravjat na Božič v znamenju duhovnega bogastva, naše tradicionalne božične piesmi an le grede tudi z veseljem, ki ga piesam nimar parnese s sabo. Je pru liepa parloznost an viža za de si vsi kupe zazelejemo vse dobre v božičnem cajtu an v novem lietu.

V cirkvi svetega Janeza Krstnika v Prapotnem je v saboto pozdravu ljudi, ki so se zbral pru v liepem stevilu domači aministrator an odbornik Gorske skupnosti Lino Bordon. Spreguoriu je po slovensko, furlansko an

Moški pevski zbor Matajur iz Klenja

italijansko, v treh jezikih, ki jih guormo, se posebno v vases buj v dolini, tle par nas.

Potle pa so parsli na varsto pevski zbori, ki jih je predstavljala dvojezično Antonella Bucovaz. Parvi je zapieu pevski zbor "don Luigi Milocco" iz Tavorjane pod vodstvom Marcella Turcuttija. Zapieu je po furlansko an italijansko, pa tudi (uon iz programa) črnko Hey man. Hitro se je ustvarila liepa an prijetna atmosfera.

Kot drugi je su pred utar moški pevski zbor Matajur iz Klenji, ki je pod vodstvom mladega dirigenta Davida Clodig zapeu pet slovenskih ljudskih božičnih piesmi: Pred Buogam poklekimo (priredba A. Qualizza), Dopolnjen je objube čas (prir. A. Specogna), Angelci v luftu lepno pojo (prir. D. Clodig), Tam v Betlemu (prir. A. Specogna) in Veseli čas (prir. A. Qualizza). Vse so bile sparjete s toplimi aplavzi.

Potle so parsli na varsto pievci pevskega zbora "Harmonia" iz Cedada, ki jih vodi Giuseppe Schiff. Zapieli so nekaj kompozicij Bacha an drugih avtorjev, pa tudi Salve Regina Lottija iz 18. stoletja an Kirye iz mase, ki so jo odkrili avgusta letos v kapiteljskem muzeju v Cedadu in so ga prvič predstavili v Prapotnem. Koncert je zbor Harmonia zaključil z znamenito Stille nacht.

Koncertu je v prostorih vrta sledila zakuska, ki jo

je ponudila Obcina Prapotno. In ob kozarcu se je spet čula piesam. Najprej so jo veselo zapieli puobje od Matajurja, potle so jim odguoril tisti iz Tavorjane an njim spet "matajurci" an takuo je slo veselo napri med dvieima zboroma, dokjer jih nieso an par kupe zapiel.

Drug koncert bo v saboto v cirkvi v Lazeh (Po-

dbuniesac), kjer bomo poslušal zbor Pod lipo an otroke, ki hodijo v srednjo suolo v Spietar an pod vodstvom prof. Antonia Specogne so nardil koro an orkestrino. V nediejo 21. decembra ob 16. uri pride na varsto cirkvu v Gorenjem Tarbiju, na svet Stiefan 26. decembra ob 16. uri bo pa v Mazeruolah zadnji koncert.

Zakaj ne bi počakali jutra Darka Bratine

V petek so najprej v kinodvorani Vittoria v Gorici in nato se v Vidmu, v okviru prireditve Mostre dal cine furlan, predstavili zbirko filmskih spisov senatorja Darka Bratina z naslovom "Perchè non aspettiamo l'alba / Zakaj ne bi počakali jutra?", ki jo je izdal Kinoateljje ob priložnosti 12. Film video monitorja. Publikacijo so uredili Igor Devetaak, Ales Doktoric in Nadja Veluscek v sodelovanju s Sandrom Scandolaro. Uvodne spise so prispevali Igor Princic, Sandro Scandolaro, Giacomo Gambetti in Giuseppe Valperga.

Na goriski prestavitvi je Ales Doktoric povedal, da je knjiga dolžnost poklon cloveku, ki je ustanovil Kinoateljje in

vrsto drugih filmskih pobud in dejavnosti v Gorici. Precej zanimanje je vzbudilo pričevanje Scandolare, ki je skupaj z Bratino razvijal za-

Dodici mesi tra le frazioni

La Soms di Cividale pubblica un calendario con immagini delle borgate ad inizio secolo

Anche quest'anno, per la terza volta consecutiva, la Società operaia di mutuo soccorso offre ai suoi soci e a tutti i cividalesi un calendario. E' una gita nei dintorni di Cividale, all'inizio del secolo. La si può fare in dodici mesi, girando le pagine frutto del lavoro com-

si avvia a compiere una ricerca sulle filande di Cividale.

Il calendario invece, ha spiegato sabato scorso presentando l'iniziativa il presidente della Società operaia Paolo Moschioni, vuole essere un invito a prendere la bicicletta ed a percorrere

Sanguarzo agli inizi del secolo nella foto tratta dal calendario della Soms

piuto dal Centro di ricerca e documentazione della Soms che, anche grazie ad un contributo della Provincia,

strade, vie e viottoli alla riscoperta di una realtà ricca, di una cultura profonda legata alla terra ed ai suoi ritmi. Le frazioni di Cividale avevano infatti precise funzioni: di produzione di vino, grano e frutta, di passaggio e snodo di strade importanti, di offerta di ospitalità e soggiorno.

Il percorso si snoda con intento geografico, a collegare con un unico filo i diversi centri a partire da Grupignano (Grupignàn), proseguendo per Rubignacco (Ruvignàn) e poi su a Sanguarzo (Sanuàrz) per oltrepassare il Natisono a Ponte S. Quirino e ridiscendere verso Purgessimo (Purièssin), Madriolo (Madriùl), Carraria (Ciaràrie), Fornàlis, Ruàlis; Dernazzacco (Starnasàs), Gagliano (Giàn) e Spessa.

Le foto sono corredate da testi redatti da Claudio Mattaloni e Mauro Pascolini e da una ricerca sul significato dei vari toponimi. Dalla Soms anche un appello a tutti i cividalesi che abbiano del materiale fotografico d'epoca, perché con un semplice prestito - tutto il materiale, catalogato nel computer, viene infatti restituito - collaborino alle ricerche dell'associazione.

Primorska poje vabi

Združenje pevskih zborov Primorske v sodelovanju z zamejskimi kulturnimi organizacijami obvešča vse primorske zbere in skupine, da je do 20. decembra 1997 čas za prijavo k sodelovanju na reviji pevskih zborov Primorska poje 1998.

Zbori, ki so včlanjeni v Zvezo slovenskih kulturnih društev, Zvezo cerkvenih pevskih zborov in Zvezo slovenske katoliške prosvete, se za prijavnice lahko oglasijo pri svoji organizaciji, ker dobijo vse dodatne informacije. Naj spomnimo, da je revija odprta vsem pevskim sestavam.

Ricci & Capricci

Acconciature Ricci & Capricci di Marinig Viviana & Carligh Marinella

Via Silvio Pellico, 3
Tel. 0432/700935

Cividale del Friuli (Ud.)

F.lli PICCOLI
augura Buon Natale

FERRAMENTA - CASALINGHI - UTENSILERIA
LEGNAMI - ELETTRODOMESTICI - MATERIALE
ELETTTRICO - COLORI - ARTICOLI DA REGALO
ZELEZNINA - GOSPODINJSKI ARTIKLI - ORODJE
LES - ELEKTRICNI GOSPODINJSKI APARATI -
ELEKTRICNI MATERIAL - BARVE - DARILA

CIVIDALE
CEDAD

Via Mazzini 17
Tel. 0432/731018

Stringher gioielli

Via Manzoni 11/13
CIVIDALE DEL FRIULI
Tel. Fax 0432/731168

Pogled na Zgonik

Srečanje slovenskih gostincev v Zgoniku

Prejšnji teden so se zbrali v Zgoniku slovenski gostinci iz dežele Furlanije-Juljske krajine in sicer odborniki gostinske sekcije SDGZ iz Trsta, načelnik gostinske sekcije SDGZ iz Trsta, načelnik gostinske sekcije SGZ Gorica Avguštin Devetak ter predstavnic gostincev SDGZ iz Benečije Teresa Covaceuszach. Ogleдали so si novi center v gradnji za promocijo kmetijskih pridelkov Tržaške pokrajine, ki bo imel sedež v Zgoniku. Kot je povedal podžupan Rado Milič, je zgoniška občina sklenila sporazum s tržaško trgovinsko zbornico, ki je dodelila dotacijo za popravilo, da bo nastalo v obnovljenem poslopju ob cerkvi večnamensko središče, namenjeno promociji kraških vin in drugih tradicionalnih tržaških pridelkov (oljk, sira, medu). Načrti predvidevajo prostore za enoteko in stalno razstavo pridelkov, za enološki laboratorij, za občinsko poročno dvorano in predavalnico. Gostinci so posredovali Miliču, ki je tudi odbornik za kmetijstvo, več sugestij in tudi izkušenj o delovanju drugih sorodnih uspešnih objektov.

Srečanje gostincev se je nadaljevalo v bližnji gostilni Gustin, kjer so se lotili vprašanja o možnem sodelovanju in skupnem nastopanju pri promociji in trže-

nju lastne ponudbe. razni posegi, predsednika tržaških gostincev Lina Doljaka, briskega gostinca Joška Sirka, ravnatelja SDGZ Vojka Kocjanciča in ostalih, so bili vsi soglasni glede nuje in učinkovitosti, da se nastopa pri kateremkoli novem projektu skupno. Odprto je seveda vprašanje, katere pobude imajo prednost in katere sogovornike, institucionalne ali zasebne, vabiti k sodelovanju. Vsi pa so izrazili zavest, da bi bil vsak posamezni ali ločeni nastop, tudi na pokrajinski ravni, neučinkovit in neperspektiven.

Več let so gostinci SDGZ snovali publikacijo o slovenskem gostinstvu od Milj do Trbiza. Ravno tako so načrtovali produkcijo videokasete ali zgibanke. Tudi po izkušnji nedavnega skupnega nastopa na mariborskem GostTurju, so dokaj realistično ugotovili, da je treba, ne glede na izbrano sredstvo za pridobivanje gostov (danes je zelo zanimiv Internet), najprej zagotoviti temu ustrezno sprejemno strukturo in organizacijo, od nujnega povečanja ležišč do posebnih lokalnih turističnih paketov, tudi za množični turizem. V deželi in Trstu se s tem opremljajo za prihod romarjev in turistov za jubilejno sveto leto 2000, prav bi bilo, da bi se tudi naši operaterji v to vključili.

Gostilničar Božo Jecić je postavil vprašanje sodelovanja z gostinskimi in turističnimi gostinci onstran meje, glede na vstop Slovenije v Evropsko Unijo, a tudi glede na to, da se čedalje več stopnjuje oblike zblizevanja in sodelovanja med tamkajšnjimi gostinci. Za promocijske pobude so predvidene razne dotacije (deželne, državne in evropske), ki so izrecno namenjene obmejnemu ali prekomejnemu sodelovanju. Tudi iz tega vidika, bi bilo treba predhodno opredeliti lastne podjetniške vizije in se nato iskati primerna zaveznitva in sredstva.

Razpravo so gostinci sklenili z vrst sklepov. Posebna delovna komisija bo izdelala predloge in programe za skupen promocijski in marketinški nastop, ter za koriščenje vseh razpoložljivih dotacij. Njeni člani, med katerimi sta tudi Joško Sirk in Teresa Covaceuszach ter predstavnik iz Kanalske doline, bodo za to preučili specifične ponudbe in značilnosti ozemlja, kjer je dejavno naše gostinstvo in turizem. Prislo naj bi tudi do poznavnega srečanja s kolegi iz slovenskega primorja.

Ob začetku novega leta pa bodo priredili tradicionalni Gostinski večer 98, na katerega bodo povabili seveda tudi ostale slovenske podjetnike iz FJK.

Diversità e convivenza ad Aquileia

In occasione dei venti anni di gemellaggio con la città di Pirano il Comune di Aquileia organizza sabato prossimo 20 dicembre, nella sala consiliare un convegno internazionale sul tema "Società, lingue, etnie e culture in terra di confine" a cui parteciperanno tra gli altri anche il neoletto senatore Demetrio Volčić ed il sottosegretario al Ministero degli Esteri Piero Fassino.

In mattinata, dopo il saluto dei due sindaci alle ore 9.30 avrà inizio il convegno sul tema "L'intreccio delle diversità, analisi di un territorio". Ne parleranno Marino Vocci, sindaco di Aurisina e presidente del circolo Istria, Giorgio Pressburger, regista teatrale, Paolo Fonda, psicoanalista, Loredana Bogljun Debeljuh, scrittrice, vicepresidente della Regione istriana e Piero Rizzolatti, docente di lingue e letteratura friulana all'Università di Udine.

I lavori riprenderanno nel pomeriggio alle ore 15. "Diversità e convivenza: le risposte delle istituzioni", questo il tema della seconda parte del convegno che verrà illustrato da Ulderico Bernardi, docente all'Università Ca' Foscari di Venezia, Nevio Puntin, presidente regionale dell'AICCRE, Juri Franco segretario di stato della repubblica slovena, Piero Fassino e Demetrio Volčić.

Mostra a Fagagna, tema il corpo

Il corpo - Immagine e percezione. Questo il titolo di una mostra internazionale di arte visive che sarà inaugurata venerdì 19 dicembre alle ore 18 nella Casa della Comunità a Fagagna.

Promossa dall'associazione DARS (Donna arte ricerca sperimentazione), attenta al linguaggio espressivo femminile, vede la partecipazione di diverse artiste della regione, tra queste anche la cividalese Loretta Cappanera. In quell'occasione verrà presentata anche la pubblicazione degli atti del convegno "Corpi hardware, corpi software, corpi package, corpi trash".

La mostra potrà essere visitata fino all'11 gennaio '98.

Musica da camera slava, festival in quattro concerti

Giunto ormai alla settima edizione, il festival di musica da camera proposto dall'Associazione musicale tarantina su incarico della Provincia di Udine propone una miscelanea di brani di raro ascolto e capolavori della letteratura cameristica, per la realizzazione dei quali uniscono le loro esperienze musicisti friulani e stranieri.

Il programma di quest'anno è incentrato sul repertorio delle scuole nazionali di area slava. La matrice comune di questa scuola è il riferimento costante ad un unico patrimonio etno-musicale presente anche nella nostra

provincia. I concerti saranno quattro, tutti a ingresso libero. Il primo si terrà domani, venerdì 19, alle 21, nella sala del centro sociale di Enemonzo, il secondo domenica 21, alle 17, nella cappella della Villa Manin di Pasariano, il terzo lunedì 22, alle 21, nella villa De Rubis-Florit di Tarcento, l'ultimo martedì 23, alle 21, nella villa De Brandis di S. Giovanni al Natosone.

I musicisti impegnati sono sei: il violoncellista sloveno Milos Mleinik ed il violinista triestino Crtoimir Sisković, membri del quartetto Tartini e specialisti nel repertorio slavo,

il pianista cividalese Andrea Ruclì, il duo pianistico formato da Antonio Nimis e Barbara Rizzi ed il clarinetista veneto Luca Lucchetta.

Il programma del concerto comprende il capostipite dei compositori russi Mikail Glinka (il Trio "Patetique"), il boemo Leos Janacek ("Prohadka"), i russi Sergej Prokofiev (la Sonata per violino e piano op.94) e Sergej Rachmaninov (il trio Elegiaco n.1). Questi brani saranno alternati a piccole composizioni di carattere popolare per pianoforte a quattro mani di Dvorak e Rachmaninov.

Podelitev je bila 10. decembra na županstvu v Sovodnjah Štipendiji iz sklada Sarđoč sta letos šli tudi v Matajur

V sredo 10. decembra je bila na županstvu v Sovodnjah kratka a zelo pomembna svečanost, protagonisti katere so bili slovenski učenci oziroma studenti. Podlili so namreč štipendije iz sklada Dorče Sarđoč, ki so namenjene marljivim učencem in študentom, takim ki dosegajo dobre rezultate in obenem izhajajo iz družin, ki nimajo previsokega ekonomskega standarda. Sklad je pred leti ustanovila vdova, upravljajo pa ga tri občine, na teritorju katerih je Doče Sarđoč deloval in sicer Nabrežina, Sovodnje in Doberdob.

Treba je reči, da so upravitelji Sklada pokazali zanimanje in senzibilnost tudi

za Benesko Slovenijo, saj je ob štipendijah za univerzitetne študente posebna štipendija namenjena tudi učencem dvojezične osnovne šole iz Spetra. Letos sta iz rok predsednika sklada Borisa Perica prejela nagrado Miha in Ivan Zuanella, kar pome-

ni, da sta pridna učenca in da sta vredna pohvale.

Slovesnosti, na kateri sta spregovorila sovodnjski župan Igor Petejan in predstavnic občine Nabrežina Vera Tuta, se je udeležila tudi ravnateljica špetske šole Ziva Gruden.

Nagrajevanje "najnaj" Primorske bo v Ilirski Bistrici Danes 'Naš športnik'

Danes, četrtek 18. decembra bo v Ilirski Bistrici prireditev Nas športnik, ze stinrajsto nagrajevanje najboljših primorskih športnikov z obeh strani meje med Italijo in Slovenijo.

Med prireditelji, ki so

Primorske novice, Primorski dnevnik, Regionalni RTV center Koper in Deželni sedež RAI - je tudi Novi Matajur, čeprav tudi letos ne bo beneskih športnikov na prireditvi, ki se bo začela ob 17. uri.

Al Buonacquisto trovi
30.000 articoli di casalinghi,
articoli da regalo,
piccoli elettrodomestici
e giocattoli

● REMANZACCO
Ss Udine-Cividale
Tel. 667985

● CASSACCO
Centro commerciale
Alpe Adria
Tel. 881142

I risultati del candidato dell'Ulivo nelle Valli del Natisono

Volcic in scioltezza

Nonostante la forte astensione il neosenatore perde pochi voti rispetto a Bratina - A Cividale grande accoglienza per Di Pietro

E' davvero il tempo dell'Ulivo. Il candidato del centro-sinistra Demetrio

Volcic ha chiuso, con la sua elezione al Senato, una fase positiva per la coalizione,

contraddistinta dai successi nelle principali città italiane (Roma, Napoli, Venezia...)

Di Pietro a Cividale assieme a Volcic e ad alcuni esponenti dell'Ulivo

OBCINE	DEMETRIO VOLCIC (Ulivo)		DARIO MULITSCH (Polo)	
	Voti	%	Voti	%
DREKA	64	74,4	22	25,6
GRMEK	124	74,4	43	25,6
SREDNJE	94	64,8	51	35,2
SV. LENART	233	70,4	98	29,6
SOVODNJE	155	71,1	63	28,9
ŠPETER	400	61,9	246	38,1
PODBONESEC	215	59,7	145	40,3
PRAPOTNO	158	55,6	95	44,4
TAVORJANA	433	62,5	244	37,5
CEHAD	2.218	62,2	1.348	37,8
AHTEN	430	66,9	184	33,1
FOJDA	372	61,7	305	38,3
NEME	374	55,0	306	45,0
BARDO	204	71,8	80	28,2
TIPANA	154	63,6	88	36,4
REZIJA	255	65,8	117	34,2

e con la vittoria di Antonio Di Pietro nel Mugello. E proprio Di Pietro è stato protagonista, giovedì 11 dicembre, dell'incontro che si è tenuto a Cividale, al teatro Ristori, assieme al candidato Volcic.

L'ex pm, in gran forma, si è guadagnato consensi ed applausi spiegando la sua scelta di far parte dell'Ulivo, di continuare ad avere contatti con la terra che lo ha eletto, di voler creare un proprio gruppo parlamentare perché "il gruppo dell'Ulivo non c'è".

La presenza di un folto pubblico - circa seicento persone - è stata forse un segnale per quello che sarebbe avvenuto tre giorni dopo. Volcic ha infatti vinto il confronto con il candidato del Polo, Dario Mulitsch, in tutti i comuni delle Valli del Natisono, della Val Torre, della Val Resia e a Cividale. Nella provincia di Udine in un solo comune, quello

di Corno di Rosazzo, ha prevalso, di una manciata di voti, Mulitsch.

Nella Benecia le percentuali maggiori, a vantaggio dell'Ulivo, si sono ottenute a Grimacco, S. Leonardo e Savogna (oltre il 70%). Facendo un confronto con il risultato ottenuto due anni fa da Darko Bratina, il neosenatore Volcic ha tenuto bene, perdendo pochissimi voti (a Stregna ne ha guadagnati tre) in condizioni comunque molto differenti, tenendo conto che doveva battersi contro un solo avversario e che l'astensione è stata, domenica, molto maggiore rispetto al 1996.

Qui entra in gioco il fattore Lega, che non ha presentato alcun candidato, facendo però capire, neanche troppo velatamente, che la sua preferenza andava a Mulitsch. Gli elettori leghisti non hanno però risposto come il Polo avrebbe desiderato, ed il dato sull'asten-

sione lo dimostra. Da parte sua Mulitsch, a esito ormai certo, ha detto di non aver goduto dell'appoggio totale dei partiti del centro-destra, altro segnale della crisi della coalizione.

Il futuro: Volcic si prepara per una nuova esperienza al Senato, promettendo di non dimenticare il "suo Mugello". Per lui si prospetta un impegno nella Commissione esteri del Senato. Il voto di domenica può essere indicativo non tanto per le prossime consultazioni regionali (dove i partiti si presenteranno singolarmente, con un sistema di voto proporzionale) quanto per quelle di Cividale.

Nella cittadina ducale Volcic ha ottenuto oltre il 60% dei voti. Assieme all'exploit di Di Pietro, il dato può essere considerato incoraggiante, per l'Ulivo, in vista delle elezioni comunali che si terranno in primavera. (m.o.)

Le migliori željame za srečen božic in uspehov polno novo leto.

N nuova banca di credito di trieste
BCTKB nova tržaška kreditna banka

Na Deželi črtali vse predloge ki bi zajamčili oz. olajšali izvolitev Slovence

V volilnem zakonu F-JK ni prostora za Slovence

Nasa manjšina je navajena tudi na take politične izbire, ki so v nasprotju z njenimi pričakovanj. V povojnem času je bilo takšnih pobud toliko, da smo se nanje že nekoliko navadili, ceravno ob vsaki novi nas zaboli in imamo tesnobo in določen občutek nemoci.

Nemoci, ker mislimo, da je skrb za ovrednotenje vsake manjšinske skupnosti predvsem izraz stopnje demokratičnosti določene sredine, kot je denimo naša v Furlaniji - Julijski krajini.

To velja v prvi vrsti za odnos, ki bi ga morale javne institucije oziroma uprave imeti do nas, Slovencev v Italiji. Navajeni smo ze na tolikšna ponizanja, da ze vsaka najmanjša sprememba v boljše nam daje upati, da najhujše je za nami in da je vendarle napočil čas, da se naše narodnostno vprašanje reši enkrat za vselej. Potem nas doleti dogodek, kot tisti iz prejšnjega tedna, ko so na Deželi črtali vse predloge za zajamčeno oziroma olajšano izvolitev pripadnika slovenske narodnostne skupnosti, in spet si postavljamo vprašanje, če se je v odnosu do nas vendarle kaj spremenilo.

In res so se razmere okoli in v nas spremenile ze do tolikšne mere, da lahko zardimo, da je določeno obdobje zaprtosti za nami in da padec berlinskega zidu in vse ostale spremembe, ki so mu sledile, vidno ze vplivajo na naš prostor in na odnose, ki naj bi jih večinski narod moral imeti do naše narodnostne skupnosti in seveda obratno.

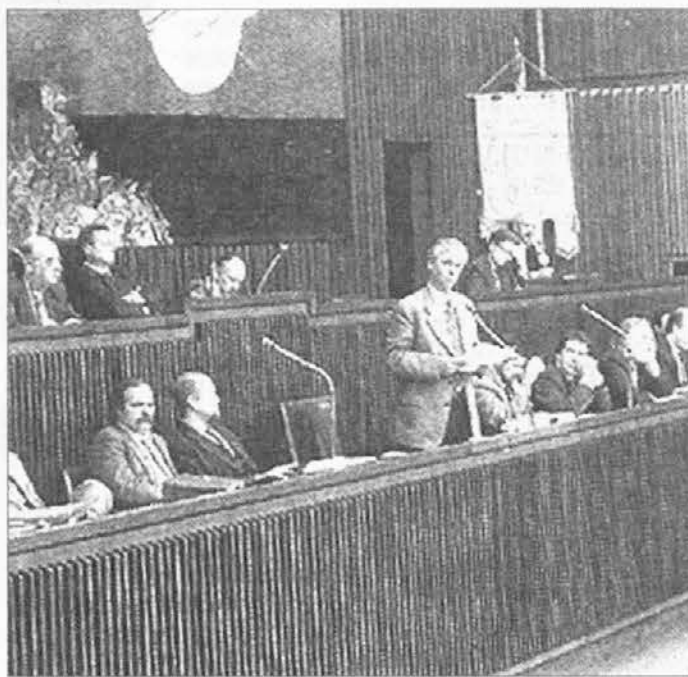
Ze ob prvih mednarodnih potezih je Prodijska vlada pokazala, da ne namerava nadaljevati na poti, ki jo je ubrala Berlusconijska ekipa z ministrom Martinom in podtajnikom Caputom na celu. Začelo se je novo obdobje odprte in prijateljske politike do Vzhoda in v prvi vrsti do Slovenije. Najvidnejši znak zgoraj omenjenih sprememb je bila odločna podpora Rima pri vstapanju Slovenije v Evropsko zvezo.

Novih odnosov smo se veselili tudi mi, Slovenci v Italiji. Dobro smo vedeli,

da brez prijateljskih vezi sosednjih držav tudi naša skupnost ne bo deležna tiste podpore in zakonske zaščite, ki jo predvidevajo najprej ustava in mednarodne listine.

Naso podporo novim odnosom smo izrekli ob vsakem koraku in šli smo tako daleč, da smo ob določenih priložnosti postali celo akritični do vlade Oljke. V Rimu se je sicer res nekaj spremenilo v prid naše skupnosti in redni kontakti s podtajnikom Fassinom ter uresničitev nekaterih točk skupnega manjšinskega dokumenta (denimo priznanje spetske sole) kažejo, da je res tako.

Ob nedavnem obisku predsednika slovenskega parlamenta Janeza Podobnika pri predsedniku Deželne skupščine F-JK Robertom Antonionem so te ugotovitve ponovno kraljevale med pogovori in srečanji. Deželni predstavniki so ljubljanskemu sogovorniku potrdili pravilnost izbrane diplomatske poti in se dogovorili o novih pobudah. Povedali so tudi, da jim je med prioritarnimi skrbmi sama problematika sloven-

ske narodnostne skupnosti. S tem v zvezi so pristavili, da so pred nekaj tedni izglasovali zakon, s katerim se lahko svetovalci izrazijo tudi v manjšinskih jezikih, ki so prisotni na deželnem teritorju.

Tudi naša skupnost je po sprejetju tega zakona zaploskala deželnim politikom in v tej izbiri, ki jo je podprla velika večina svetovalcev, začutila drugačen način obravnavanja sloven-

ske problematike. Takšna je bila tudi naša ocena, vsaj do prejšnjega tedna, ko so v Deželnem svetu izglasovali vse točke novega volilnega sistema. Določili so 4,5 odstotni vstopni prag, manjšo možnost izvolitve z ostanki iz skupnega deželnega kotla ter zapisali težavnostno stopnjo, da se stranke med seboj združujejo. O spremembah volilnega sistema, ki v bistvu ostaja proporcionalen in z njim bomo en-

krat junija prihodnjega leta tudi obnavljali Deželni svet, ne mislimo posebej razpravljati. Recimo, da so te spremembe narekemale tudi skrbi posameznikov svetovalcev, ki bi radi tudi v naslednji mandatni dobi sedeli na krovu deželne politične ustanove, verjetno tudi za ceno stabilnosti vladne koalicije. Iz sprejetih korektivov je težko razbrati elemente, ki bi vodili predvsem k efikasnosti deželne skupščine, ki se je glede tega vprašanja prav malo izkazala. Kvečjemu je zablestela njena birokracija, o čemer so dobro seznanjene tudi tiste naše organizacije in ustanove (mednje sodi sam Novi Matajur), ki na Deželi prejemajo podporo iz zakona za obmejna področja.

Dežela je prejšnji teden padla na izpitu demokratičnosti in spoštovanja svojih manjšin, zaradi katerih je bila deležna posebnega statusa. Padla je na zelo pomembnem izpitu in to le nekaj tednov pred obiskom predsednika Poslanske zbornice Violanteja, katere mu naj bi položili na srce prav skrb za nadaljno ohran-

nitev dosedanjega posebnega statusa.

Kaj bodo rekli deželni politiki Violanteju, potem ko so z večino glasov črtali vse amandmaje, ki so bili predlagani, da bi bilo naši narodni skupnosti zajamčena oziroma olajšana izvolitev enega njenih predstavnikov? Kako bodo utemeljevali politiko dobrososedskih odnosov, potem ko so do naše skupnosti pokazali tako malo strpnosti in spoštovanja? Ni važno, ce na prihodnjih deželnih volitvah bomo kljub temu izvolili Slovence v deželni svet. Po vsej verjetnosti nam bo tudi tokrat uspelo, kot doslej na listah levičarskih ali tudi ob morebitnih povezavah slovenske etnične stranke.

Vprašanje je načelno in zaradi tega toliko bolj zaskrbljiva izbira svetovalcev desno-sredinskega pola, Severne lige in Dinijevih privrzenec, pa tudi tistih iz levosredinskih vrst, ki se niso udeležili glasovanja. Zaskrbljiva ugotovitev, da ta naš prostor ni se zrel, da bi vprašanja vezana na našo narodnostno skupnost obravnaval povsem normalno v duhu tiste demokratičnosti, s katero si vsi polnijo usta. (r.p.)

Izredni občni zbor SKGZ za nov statut

s prve strani

Nov statut SKGZ natančno opredeljuje finančne okvire, kar predstavlja veliko novost. Definira vire financiranja, dodaja v tem oziru pristojnosti nadzornemu odboru in predvideva nov organ to je občni zbor, ki se sklicujejo enkrat letno za odobritev proračuna in obračuna, medtem ko se redno sklicuje vsaka tri leta kongres (dosedanji občni zbor), ki je najvišji organ zveze, kjer se odločajo politične in programske smernice organizacije.

Kot rečeno ni velikih sprememb v uvodnem delu statuta. Ohranjena je premi-

Sedež KD Rdeča zvezda v Salezu

sa, kjer so opredeljene korenine organizacije in navedene njene ustanovne članice. Ostajajo tudi cilji, ki jih sleduje. S tem v zvezi pa ima predlagan statut nov člen o dejavnostih, kjer je napisano s kakšnimi pobudami organizacija lahko uresničuje izbrane smotre.

Kot je vsem znano se odvija v SKGZ ze več let razprava glede narave organizacije, nekateri zagovarjajo tezo, da mora ostati organizacija organizacij. Na nasprotnem bregu so drugi, ki zagovarjajo drugačno izbiro in sicer, naj bi organizacija združevala le posameznike. Ze v statutu leta 1992 in v kasnejši razpravi do majskega občnega zbora v Boljuncu smo dosegli soglasje o tem, naj ima SKGZ mešano strukturo in sicer tako, da so člani organizacije, združenja skupine, zavodi, ustanove,

pravne osebe in podobno. Ob tem pa se na pokajinskih ravneh lahko včlanjujejo tudi posamezniki.

To ravnotežje med različnimi opcijami, doseženo ze v sedanjem statutu in od leta 1992 tudi uveljavljeno v praksi, se zlasti na Goriškem, je v novem statutu ohranjeno.

Documento di solidarietà

segue dalla prima

I firmatari ricordano l'impegno profuso affinché il parlamento assicuri la protezione della comunità slovena attraverso una legge di tutela. Dichiarano inoltre di riconoscersi nell'impegno "a difesa dei diritti civili, culturali e religiosi della comunità slovena, diritti che negli anni bui della Slavia sono stati effettivamente conculcati".

Nel documento di solidarietà con mons. Qualizza e don Zuanello, quindi, si esprime "la più viva e sentita solidarietà ai due sacerdoti, manifestando il desiderio che sulla storia degli ultimi cinquanta anni

della Slavia venga fatta davvero chiarezza". Si ritiene inoltre necessario "che vengano rimossi tutti gli ostacoli di natura politica, economica e culturale che ancora oggi impediscono alla comunità slovena del Friuli di crescere e svilupparsi liberamente, mantenendo la propria identità culturale e linguistica nella prospettiva dell'Europa unita".

La vicenda della querela risale al maggio scorso. Gli esponenti di Gladio presero spunto da un articolo su un quotidiano che riportava la cronaca della presentazione del libro "Gli anni bui della Slavia", avvenuta a S. Pietro.

DOMENIS

Ogni grappa é un piccolo mondo

Premiata Distilleria Agricola cav. Domenis E. & Figli
33043 Cividale del Friuli (Ud) - Tel. 0432/731023 Fax 701153

Profumeria
Madotto

PROFUMI - BIGIOTTERIA
ACCESSORI MODA
MAKE UP

CIVIDALE DEL FRIULI
Corso Mazzini, 28 - Tel. 731250

ARVAL

SHISEIDO

LANCÔME
PARIS

MARBERT

CLINIQUE

Pogovor z Renzom Matteličem po seminarju v Puli pri Cagliariju

Izseljeniške organizacije pred izzivi modernizacije

Direktor Zveze Slovencev po svetu Renzo Mattelig je bil med poročevalci na manjšinskem seminarju, ki je potekal pred dnevi v kraju Pula blizu Cagliarija, v organizaciji sardinskega Fogolar Furlan, matične organizacije Ente Friuli nel mondo in s pokroviteljstvom sardinske deželne uprave ter Evropske skupnosti. V svojem posegu je bil pozoren zlasti do vprašanj izseljenstva, glede katerega je postavil več odprtih vprašanj in dilem, ki jih je potrebno razrešiti. Ob povratku smo ga povprašali za nekaj vtisov.

"Srečanje je bilo koristno in tudi za našo skupnost je predstavljalo nadaljni korak k njenemu poznavanju v svetu. Kljub temu, da je bilo več manjšin, je bila tematika slovenske manjšine vidno prisotna. Danes tudi na takih srečanjih vsi normalno govorijo o Slovencih in podpirajo naša prizadevanja za zaščito. Ni bilo vedno tako."

V svojem posegu si dejal, da je bila naša skupnost v emigraciji zanemarjena.

"Tako je bilo na začetku, država je skrbelo za stik z "italijansko" emigracijo v tujini. Toda emigranti smo tudi pripadniki manjšin. Najbolj logično je, da so na to pozorne dežele, iz katerih izhajajo izseljenci."

In kako gre v tem pogledu oceniti vlogo naše dežele?

"Dežela FJK je pred kakimi 20 leti razumela važnost izseljenstva in vzdrževanja povezav z rojaki v tujini. Pred približno desetimi leti pa zaradi dejavnosti naše zveze in številnih društev v tujini došla, da gre tudi za izseljence slovenske manjšine s svojo kulturno specifikom. Takrat je Dežela v zvezi s tem sprejela nekatere ukrepe."

Direktor Zveze Slovencev po svetu Renzo Mattelig

Katere pa in, ali so se izkazali kot zadostni?

"Dodelila je finančni prispevek naši zvezi in slovenski predstavnik je prišel tudi v odbor deželne ustanove za izseljenstvo. Na žalost se je ta ustanova slabo izkazala."

Kaj ni bilo v redu?

"Ustanova bi lahko delovala, če bi bila za njo neka politika Dežele. Ta je pa v odločilnem trenutku odpovedala. Bile so tudi dobre zamisli, ampak zmanjkala je politična volja za njihovo uresničevanje. Po drugi strani je ustanovo paralizirala grozljiva birokracija deželnega aparata. Tako je: ko zmanjka odločujoča beseda politike, stopijo birokrati za kateder..."

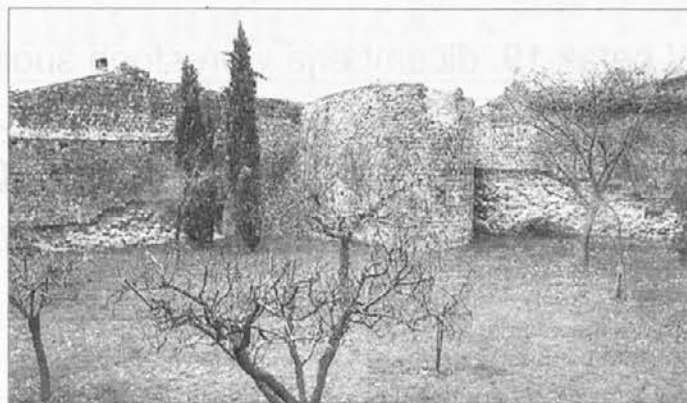
Poleg tega, čemu si še dal poudarek v Cagliariju?

"Skusal sem opozoriti na kompleksnost vprašanja identitete izseljenca, posebno tistih iz tretje ali četrte generacije, ki so že rojeni v tujini, a so bili vzgojeni v zavesti o svojem izvoru in želijo ohraniti vez z našimi kraji. Tako skupnost pri nas kot v tujini lahko rasteta vzporedno in predstavlja obogatitev druga za drugo. Povezovanje z drugimi manjšinami "Mitteleurope",

pa nas tudi kot Slovence krepi, pomaga, da se naša problematika sprejme in razume. To je tudi uspeh iz Cagliarija."

Kaj ima naša skupnost v deželi koristnega od povezav z izseljenci v tujini?

Le mura ducali vanno protette

E' un primo passo verso un lavoro di restauro che si preannuncia impegnativo, quello che riguarda le mura medievali di Cividale. La prima pietra l'hanno messa tre giovani (Federica Franz, Betti Tombolato e Raffaella Vianello) da poco laureate in architettura presso la facoltà di Venezia, autrici di una tesi sulle mura cividalesi.

E' il pezzo forte del convegno, tenutosi sabato a Cividale, che, con il contributo dell'Istituto italiano dei castelli ma soprattutto dell'Associazione per gli studi storici e artistici di Cividale, apre una nuova via verso il recupero dei manufatti. Da qui parte anche l'idea, abbozzata dal presidente della Provincia Giovanni Pelizzo, di "porre la città all'interno di un circuito internazionale per concretizzare gli interventi".

Dopo gli interventi di Francesco Doglioni, docente di restauro architettonico all'università di Venezia, ed Alessandra Quendolo, giovane architetto cividalese specializzata nella conservazione dei beni archi-

"Predvsem se s komunikacijo tudi na mednarodni ravni siri vedenje o življenju in potrebah naše skupnosti. Ljudje ne smejo pozabiti na to, kar so. Iz tujine pa lahko pridejo v naše domače okolje pozitivne in koristne stimulacije."

Je vaša Zveza sposobna učinkovito vzdrževati te vezi?

"Zveza ima omejene možnosti in je nek center za navezavo in spodbujanje stikov med domom in tujino. Za to bi se morali tehnološko bolj usposobiti, kajti sodobni komunikacijski sistemi bi nam omogočili neprimerno učinkovitejšo delo. Emigracija je danes nekaj drugega kot pred leti, treba se je resno vprašati, kako naprej. Potrebna je tudi učinkovitejša vez z domačo stvarnostjo, z društvi dvojezično solo, upravami. Tu nas čaka še veliko koristnega dela." (D. U.)

V Čedad so se nazaj varnil alpini

V saboto je bluo v Cedadu vse puno alpskih klabukov. Mladi an stari alpini, z dugimi lasmi al pa že brez njih, z galjardeti od njih secjonu, so se zbral za lepuo sparjet an praznovat alpine, ki so se varnil v Staro miesto. Na stuoijke ljudi je gledalo sfilato an z veseljem poslušalo fanfaro od Julie.

Potle so vsi sli v kazermo Francescato, kjer je biu lieta an lieta regiment fanterie Napoli, ki pa so ga razpustil. Sada je rata-la kazerma od 8. regimeta alpinu. Tle so nove reklute obljubile njih zvestobo domovini pred generalom Gianfranco Marinelli takuo, de je biu so-

botni praznik se buj velik. Zbralo se je puno zlahte mladih alpinov, parslo je tudi puno predstavnikov oblasti.

Alpini so se varnil v Cedad po 34 liet. Tencas so jih bli posjal v Kluzo / Chiusaforte, sada so se pa nazaj varnil an dokočno zapustil Kanalsko dolino. Sevieda so alpini zelo parljubljeni an ljudje jih povieserode sprejemajo.

Za Cedad - an sevieda tudi za Kluzo cepru glih narobe - ima tel povratek tudi nemajhen ekonomski pomien. Imiet ali ne imiet v miestu vic stuo mladih sudatov se budgarjem, trgocvem an godstilnam pa se kakuo pozna.

Zavarh: 5B za urejene poti

V Zavarhu obstaja znamenita jama (grotte di Villanova) in v vasi je tudi že dogotrajna jamarska tradicija. Jama je že v preteklosti in bo se bolj v prihodnosti predstavljala eno izmed najbolj zanimivih atrakcij terške doline.

Vsako leto obisce jama veliko stevilo ljudi, zato si je krajevno jamarsko drustvo v dogovoru z občinsko upravo zadalo nalogo, da se poti v jami redno vzdrzujejo, kar pa zahteva kar precej finančnih sredstev.

Sedaj je župan občine Bardo Maurizio Mizza sporočil, da je bilo za popravilo poti v jami in njeni bližnji okolici dodeljenih 130 milijonov lir iz takoimenovane evropskega sklada "5B". Predstavljenih je sicer bilo načrtov za kar milijardo in pol, vendar je omenjena dodeljena vsota bistvenega pomena zato, da se izboljša možnost obiska jame, za katero se iz leta v leto zanima vse več ljudi.

Mizza je dejal, da bo 60 milijonov uporabljenih za interno popravilo poti in ponovno vzpostavitev majhnege jamskega jezercera. Drugih 70 milijonov bo slo za ureditev zunanjege okolja jame, oziroma poti in dostopov do nje. Ob poti bodo postavljene klopi, treba pa je poskrbeti tudi za primer-

ne smerokaze in table z informacijami. Župan Mizza se je obrnil tudi do vasčanov in jih za izvedbo tako obsežnih javnih del prosil za razumevanje in sodelovanje, kajti pri delih bodo potrebni tudi začasni prehodi po zasebnih zemljiscih.

Začetek sezone na Kaninu

V teku zadnjih dveh tednov je više v gorah kar precej snežilo in tako se je dejansko začela tudi smučarska sezona.

V nedeljo so začeli obratovati smučarski objekti na Kaninu, ki slovi kot eno najugodnejših smučisc v Sloveniji. Visoka lega omogoča kaninskim smučarskim terenom dolgotrajno sezono, ki se ponavadi začne decembra in konča šele aprila, ali včasih celo maja.

Letos so na Kaninu poskrbeli za temeljito obnovo zičniškega sistema, za kar je bilo potrebnih kar 12 kilometrov jeklenih vrvi. Bovški turistični delavci si obetajo dobro sezono in tudi krajevni hotelski objekti imajo že precej rezervacij.

CONFEZIONI
KONFEKCIJE

VIDUSSI

- * abbigliamento
- * tessuti
- * arredamento
- * pellicceria
- * sport

CIVIDALE - CEDAD
Piazza Picco
Tel. 0432/730051

FRIULEXPORT IMPORT - EXPORT - RAPPRESENTANZE
UVOD - IZVOD S.P.A.

TRST
GORICA
VIDEM

Sedež: 34135 TRST - Scala Belvedere 1
Tel. 040/43713 - 43714 - 411826 - 411827
Telefax 040/43073

Filiali: 34170 GORICA
Tel. e telefax 0481/535855
33100 VIDEM - Ulica Roma 36
Tel. 0432/502424 - Telefax 0432/503780

V nediejo bo veselica v šuoli par sv. Štuoblanke

Šenk za Božič: Dreka v bukvah

So vsi arzstreseni po majhnih vaseh zadost delec adna od druge; je vič takih družin, kjer je samuo an par hiš an tu vsaki vasi jih je takuo malo ostalo, de riedko kje jih je vič ku parstu na roki. Takuo je v dreskem kamunu. Tisti, ki se zive gor, pa tarduo darže. Kamunska aministracjon jim parpravja vič takih stvari za jih kupe zbrat manjsku vsakoantarkaj.

Takuo bo an telo nediejo, ki parhaja, na 21. dicemberja. Tisti dan jim je Kamun napravu 'no festo, ki bo v prestorih suole par svetim Štuoblanke, takuo za an dan an tel velik hram, kjer ankrat je margo-lielo otuok, spet ozivi.

Bo 'na liepa parložnost, za de se srečajo vsi kupe, de prežive an popudan v veselem duhu an de se bojo uoščil veseu Božič an srečno novo lieto.

Za telo parložnost predstavijo, prezentajo tudi bukva, ki jih je napravla le kamunska aministracjon s pomočjo, ki daje Dezela za kulturno dielo vsiem našim kamunam.

Tele bukva se kličejo "Drenchia" "bianche borgate come balconi sotto il

ventaglio del Colovrat": territorio, origini e tradizioni". Za fotografije, ki so na bukvah, je poskarbiela

domača pro-loco, besiede sta jih napisala pa Daniela Specogna an Giorgio Zupello.

Tudi v Azli se parpravjajo na posebno vižo na Božič. Je že navada, de Babbo Natale pride v telo vasico priet, ku otroc gredo spat an jim parnese šenke. Takuo bo an lietos. Parkaže se pruoť vičer v sriedo 24.

Na dan Božiča bo v cierkvi (tle na stari kartolini, ki so jo predajali v butigi v vasi) sveta maša ob 10. zjutra. Za de bo se buj liepa, buj praznična, so poklical puobe an možje pieuskega zbora Matajur

Poseban konac tiedna v podbonieški vasi Laze

Božične piesmi an škof v novi cierkvi

Liep pogled na lazisko cierku

V Lazeh se tele dni parpravjajo na doplih senjam, ki bo tel konac tiedna v njih postrojoni cierkvi, ki je posvečena svetemu Antonu.

Parvi senjam, senjam pe-tja an glasbe, bo v saboto 20. ob 20. uri, ko bo božični koncert. Nastopili bojo s pi-esmijo an muziko učenci sriednje suole Dante Alighi-

eri iz Spietra. Njih mestri an dirigent je profesor Nino Specogna. Le on bo potlè dirigiral mesani pieuski zbor Pod lipo iz Barnasa.

Drugi dan, v nediejo 21., ob 16. uri, pride nadškof Alfredo Battisti za inauguracjon prenovljene cierkve, sa' tudi tela je bla zlo poskodovana od potresa lieta

1976. Telo cierku so jo začel zidat okuole 1735 lieta. 14. maja lieta 1820 so jo požegnal an jo posvetil svetemu Antonu padovanske-mu.

Tele an druge novice se jih more prebrat v bukvah, ki jih je lietos napisu Lucia-no Chiabudini pru o rojstvu an zivljenju tele cierkve.

COMPAGNIA ITALIANA
NORD
MATERASSI

PRODUZIONE
MATERASSI DI OGNI MISURA:

- ORTOPEDICI
- ANALLERGICI
- LATTICE
- LATTICE-COCCO

SERVIZIO RIUTILIZZAZIONE
DELLA LANA DEL CLIENTE

CONSEGNA A DOMICILIO

RITIRO DELL'USATO

CIVIDALE DEL FRIULI
PIAZZA S. FRANCESCO
TEL. E FAX 0432/700019

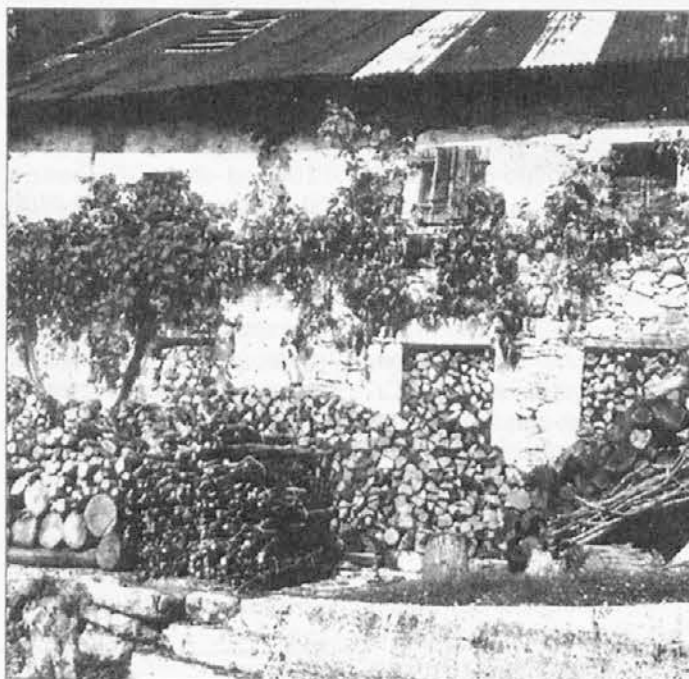
V petak 19. dicemberja v prestorih šuole v Sauodnji bo veselica za Božič

Naši otroc za naše none

Srečanje so ga organizal kamunska aministracjon, vartac, šuola an skupina Ana

Jutre, petak 19. dicemberja, otroc, ki hodejo v vartac, azilo an v osnovno suolo ob 18. uri v prestorih suole za uoščit veseu Božič an

- kuiz, ki nam jo je parpravu Giovanni Coren iz Petjaga. Giovanni je že "stari" parjateu naših otuok, sa' jih je lepuo učiu v teku suolskega lieta, pa tudi na polietnem

Tudi po vaseh sauonjskega kamuna so se lepuo parpravli na zimo

srečno novo lieto nonam an vsiem tistim, ki jih pridejo gledat. Uoščili nam bojo takuo, ki samuo otroc znajo (sevieda, s pomočjo njih mestri!). Predstavijo nam 'no igro, an potlè se piesmi. Njega pozdrav ga parnese tudi sauonjski sindak Petricig.

Kiek posebnega bo z igro

centru (centro vacanze) puno stvari: kakuo se kličejo roze, drierija, zvine, kakuo se runajo pisčiele an se puno, puno drugih zanimivih reči.

Pruot koncu alpini od skupine Ana iz Sauodnje senkajo kiek dobrega otrokam, ki hodejo tle v suolo an na koncu bo rinfresk za

vse. Za de bo vse buj vese-lo, poskarbe Lizo an Gusto z njih ramoniko, kitaro an pisčielo.

Lepo festo jo je organiza-

la kamunska aministracjon s pomočjo učiteljcam, mestram od azila an suole, pru takuo z alpini od sauonjske Ana.

Špeter - San Pietro al Natisone
obcinska dvorana - sala consiliare
19.12.1997 - ob / ore 20

Glasbena suola Špeter
Scuola di musica di S. Pietro

BOŽIČNI NASTOP - SAGGIO DI NATALE
nastopajo učenci Glasbene sole
con l'esibizione degli allievi della Scuola di musica
vsi vabljeni - tutti invitati

TV COLOR/HI-FI/ELETTRODOMESTICI

expert

PIU' ASSORTIMENTO
PIU' CONVENIENZA
PIU' ASSISTENZA

auguri di
buone feste

F.LLI CHICCHIO
CIVIDALE DEL FRIULI (UD)
Via P, d'Aquileia, 24 - Tel. 0432/731166
Via Europa - Tel. 0432/731456

V Kravarje nie bluo svete maše v liepi cierkvici

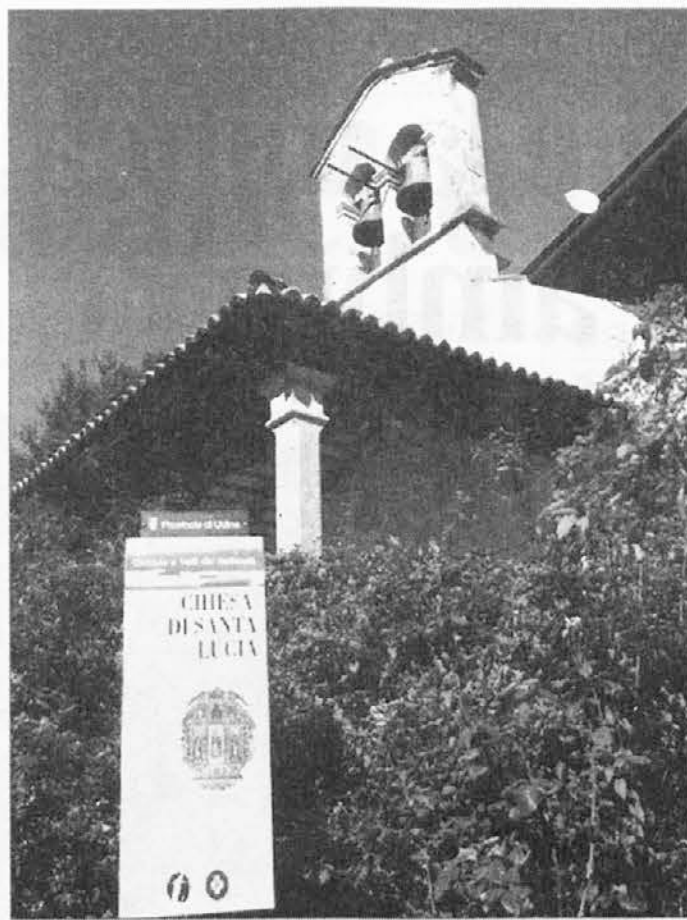
Zaki kajšan niema rad svete Lucije?

"Ankrat smo bli vsi buj pobožni" pravejo naši te stari. Je ries, življenje se je spremenilo. Je pa tudi ries, de za bit pobožni, za ohranit an zmočniet našo viero, muoramo tudi imiet take parložnosti, ki nas parbliza-jo h cierkvi, ki nas parbliza-jo Bogu. Nie pa nimar takuo.

Za reč adno: v Kravarje imamo lepo, postrojeno cierkuco svete Lucije. Do seda, an tudi lietos ne, nie bluo moč počastit tele naše pomočnice an svečenice. Se ankrat naš gaspuod Giuseppe Jaculin nie teu, da se srečamo za sveto Lucijo par sveti maši v teli cierkvici, čeglih vierniki telega kraja so ga vič krat prosil. Kuo je tuo? Za resnico poviedat, gaspuod Jaculin nam nie do seda dau obednega pravega odgovora, ni jau jasno zaki se na more maševat v teli cierkvi. Farani so bli parpravljieni napravrt vse, kar je korlo: ocedit cierku, poluožt roze pred utar, domači pieuski zbor, koro je biu parpravljien zapiet, za de sveta ma-

Osam miescu smo čakal, de teli noviči nam parnesejo njih fotografijo, na koncu smo jo le učakal! Ni nikdar prepozno za jim uoščit še ankrat vse narbuojše v njih življenju. Novič je Valter Vogrig (njega mama je Lucia Marinčna iz Oblice, njega tata je biu pa Giovanni Ceku, le iz tele vasi), noviča je pa Rina Cargnello iz Galjana. Mladi par živi v Botenige

ša bo se buj liepa... nie korlo ku zmolit mašo an za tuo je mu samuo on poskarbiet. Nič, svete maše jo nie bluo.

An takuo tudi lietos dan svete Lucije smo ga preziviel s spomini na stare cajte, kar za telo pobožno parložnost so parhajal tle v Kravar vierniki, predvsem zene, iz vsieh bližnjih vasi an nas je bluo ries puno v teli cierkvi. Je bluo ganljivo, komovet videt, kakuo smo molil an gledal v mili obraz

tele svečenice, ki je postavljena na preliepi zlati utar.

Seda tega se na more vič dielat, ker pru tisti, ki bi muoru sklicat kupe judi za tako parložnost, jih z njega odgovorom (an nje parvikrat) odganja proč. An tuo brez skarbi na parbliza judi h vieri an h cierkvi. S takim obnašanjem se zgubijo se tisti riedki, ki gledajo ohranit viero an navade, ki jo darže živo. (g.q.)

Giovanin je su h miedihu an mu poviedu, de se čuje slavo ze zguoda, ku ustane.

- Sigurno! - ga je pokregu miedih - Se na smije pit na tasce.

- Sa' popiem samuo nomalo žganja! - se j' branu Giovanin.

- Dost? - ga je poprasu miedih.

- Dva decimina! - je odguorui Giovanin.

- Zaki dva? Ka' bi ne bluo zadost adnega? - ga je spet poprasu miedih.

- Oh ne, gospuod dohtar, muorem popit dva, pa ni samuo moja kauza. Kadar se zbudim se čujem takuo šibak an trudan, de mi se zdi, de nisem an mož. Zatuo popiem an decimin žganja an subit se čujem an drug! Tele drug je zejan an muorem dat tudi njemu an decimin dobre-ga žganca čiespove-ga!!!

***

Dva pekjarja sta šla jest v Videm dol h maniham. Potlè, ki so se lepuo najedli an napil, te parvi pekjar je jau te drugemu:

- Pomisli ti, midruga dva tle tu gorkim, ki se smiejema s punim trebuham, pa tam uonè je kajšan buogi saromak, ki niema zadost sudu za kupit an auto Ferrari!!!

***

Ta narbuj buoga an pokorna žvina na sviete je konj! Hode okuole s kospam an brez hlač, če kajšan skoce na anj ga nese, če ga ložejo ta pred an uoz ga poulicce, če mu parpnejo 'no drevuo, začne nicku orat an zvicer, kadar pride damu trudan na vpraša obednega za mu napravit pastiejo: zaspieje na konac!!!

***

Petdeset liet... so starost tih mladih an mladuost tih starih!!!

***

Dielo mi je takuo useč, de bi ga mu sede gledat ure an ure!!!

***

Buog je stvaru moza, zeno, sviet, sonce, DNA, fotosintezi klorofiljana an Padanijo... an sele čaka, de mu dajo "premio Nobel"!!!!

***

Tisti stari an gardi možje, ki imajo mlade an lepe zene, naj so delec od duoma vič cajta, ki morejo, ker tistim mladim zenam pride volja za runat roge samuo, kadar zagledajo njih moze!!!

Za vse none je pru lepuo imiet navuode

"An ist bi teu rad imiet tako nono!" nam je jau an nunac, kar je vidu tle na nasi mizi, v našim uficije, telo fotografijo! Kuo mu na dat rason?!

Al sta jo zapoznal? Je Silvana Ipavic - Karlova gor s Seucà, an nje mož je pa Dario Trusgnach - Stiefnu iz Topoluovega. Zivta dol v Vidme, pa nie težkuo jih srečat po garmiskih vaseh, kjer imajo zlahto an parjatelje.

An nona Silvana nam ponosno, mahtih predstavlja nje navuode. So Davide, Federica an Alessia. Parva dva sta otroka nje sina Marina an nevieste Tiziane. Tiziana je hči od Ele-ne Malanove go miz Brieg an od Gianna Guostovega gor z Praponce; Alessia je pa čičica od drugega nje sina Stefana an od Milene (tudi Milena ima koranine tle par nas, sa' je iz Sauodnje). Vsi noni, ki jih poznamo, nam pravejo, de je pru lepuo imiet navuode: "Ti storejo pozabit na teza-ve, če jih imas, ti se storejo posmejat an če niemaš voje. Njih nadužnost te peje s spomini na toje otroške lieta" nam pravejo. Mislimo, de je takuo an za nono Silvano.

Ki doluožt se? Tudi tele krat zapremo tele varstice z našimi željami, de bi otrocič rasli lepuo an zdravi an de bi bli pravo veseje za vse njih družine, za nono Silvano an za te druge none.

Zaneto in Lidia že 54 liet kupe

"Kol'ko kapljic, tol'ko liet, Buog vam daj na svet zivet..." Dragi Zaneto an Lidia, tuole vam želmo vsi, v parvi varsti vaš sin Bruno, vaša hči Anita, vaše nevieste an vaš zet, vaši navuodi an vsi tisti, ki vas imajo radi. Do seda sta kupe prehodila 54 liet an Buog vam di zdravje, za jih prehodit se puno drugih.

Kupe sta prezivela vesele, pa tudi žalostne dneve. A kar je bla kaka težava, kar so bli težki an žalostni momenti sta nimar usafala kuražo adan v drugega za jih prenest.

Lahko porčemo, de Giovanni Bordon - Zaneto Starnadu an Lidia Tomasetig - Flipova iz Obrank so vzgled, esempio, za mlade pare, ki začenjajo al so kumi začel hodit po skupni poti.

Kot rečeno, sta kupe prehodila 54 liet, sa' sta se ozenila na 4. dicemberja lieta 1943. Le na 4. dicembe-

rja se praznuje sveto Barbaro, pomočnico minatorju an tudi Zaneto je dielu puno liet v belgijanskih minierah.

Se ankrat jim uošcimo kupe z njih lepo družino se puno skupnih liet an vsi kupe vzdignemo glaze na njih zdravje.

d
i
L
U
S
A
•
•
L
O
S
Z
A
C
H

LUIA
coupe parucchieri

augura buone feste

via Ristori n. 19
Cividale del Friuli
Udine
tel. 0432/732452

orario: martedì,
giovedì, venerdì
e sabato 8.30-17.00
mercoledì anche
appuntamento
8.30-12.15.00-19.00

"Tela je moja velika bogatija!" prave Lucia

ElettroCentro

INSTALLAZIONE ANTENNE

CENTRO
TELEPIU'
Satellite

CIVIDALE
Via Marconi, 19
0432-733718

RIPARAZIONE ELETTRODOMESTICI - TV
CON GARANZIA DI 3 MESI

Una via degli scambi fra il Baltico e l'Adriatico - 15

I Veneti e la mitica via dell'ambra

Fin dall'età del bronzo dal Mar Baltico fino all'Adriatico ed il Mediterraneo si prolungava un percorso formato da vie d'acqua e piste di carovane: era la mitica Via dell'Ambra. [Il mito racconta che quelle gocce preziose fossero nate dalle lacrime delle Eliadi, figlie del Sole, che pianse il fratello Fetonte, precipitato nel fiume Eridano, il Po, perché guidando male il carro del sole rischiò di bruciare tutta la terra]. L'ambra è una resina fossile apprezzata dagli antichi perché era usata come materia prima di oggetti di artigianato artistico: anelli, braccialetti, monili, orecchini, statuine, ornamenti. Le ricche città mediterranee erano interessate a questo prodotto, che veniva tanto da lontano, e che rappresentava insieme ai metalli preziosi un simbolo dello stato sociale del possessore. All'ambra erano attribuite inoltre virtù magiche e terapeutiche specie sui bambini, per cui era usata nella manifattura degli amuleti.

Il tramite di questo ricco commercio, che raggiungeva Aquileia dalla Lusazia, lungo la Vistola, l'Oder, l'Elba, poi giù lungo la Morava, il Danubio, la Drava, l'area alpina adriatica, furono le popolazioni accomunate dalla denominazione di Veneti, o Venedi-Windi. I manufatti archeologici di ambra oggi sono un marcatore del passaggio di quei canali commerciali. Durante l'età del ferro, dopo il 1000 a.C., il percorso accentuò la sua importanza, perché collegava le miniere di Hallstatt con la Sava e l'Isonzo. Con il sopravvento di Roma, la via dell'ambra ebbe un ruolo primario anche per la penetrazione militare, politica e culturale romana delle regioni danubiane.

Lo scambio non fu dunque esclusivamente economico. Riguardò, oltre l'ambra, gli oggetti di ceramica, i manufatti di bronzo e di ferro, i metalli, il rame, lo stagno, l'oro, il sale, anche gli aspetti culturali di regioni fra loro lontane. Dalla Lusazia venne, come si è visto, la pratica della cremazione dei corpi ed il primo strato della lingua venetica indoeuropea.

Gli scambi ebbero come effetto il consolidamento delle postazioni e dei centri posti lungo le piste e lungo il corso dei fiumi, dove i Romani munirono poi le prime città-fortezza come Scarbantia (Sopron), Savaria (Szombathely), Poetovio (Ptuj), Celeia (Celje), Emona (Lubiana). Il periodo più florido del commercio dell'ambra si situa fra il I secolo a.C. ed il II d.C., la costa adriatica con Aquileia ed i centri dei Veneti

Una pregiata antica statuina di ambra

ne furono il più importante terminale

La tradizione riferisce che la Venezia adriatica fu un territorio adatto allo sfruttamento agricolo, grazie alla ricchezza delle acque, alla fertilità del suolo ed alle bonifiche che gli abitanti apportarono alle zone paludose, dove costruirono argini e canali navigabili. Gli storici antichi lodarono la padronanza della navigazione fluviale e marittima dei Veneti, conosciuti presso i popoli vicini anche come allevatori di cavalli di razza.

La popolazione era raggruppata in grandi agglomerati abitativi, con importanti centri urbani e religiosi. Poco tuttavia sappiamo dell'organizzazione civile, politica e militare. Ebbero buone relazioni con i popoli vicini, in particolare con i Romani. Nella storica incursione in Etruria i Galli, che già avevano posto un loro dominio nella valle del Po, assediaron Chiusi e si volsero contro Roma, devastandola ed incendiandola (387 a.C.). Quando i Galli volsero le armi contro la Venezia, Roma li fermò grazie all'alleanza con i Veneti. Nel 181 a.C. i Romani fondarono Aquileia.

Per quali ragioni i Veneti accettarono il dominio

di Roma, sia pure entrando come amici ed alleati? Gli storici devoti alla storia di Venezia spiegavano il fatto con la tradizionale amicizia con Roma, ma prendono in considerazione come dura alternativa l'occupazione gallica ed una ulteriore spinta dei Galli nella penisola.

«Tutto intrapresero i Veneti primi per questa libertà. Gli aiuti stessi che diedero nelle varie epoche ai Romani avevano siffatto scopo; quasi presagissero l'incremento di quel popolo, credeano di tenerlo amico coll'aiuto, ed assodare con ciò maggiormente i loro diritti: né andarono essi errati. Cresciuto a quella possa l'impero di Roma, e circondata la Venezia da tante nazioni suddite dei successori di Romolo, i Veneti non divennero giammai schiavi del romano dominio, e solo lo riconobbero». La citazione è tratta da un interessante libro, di cui mi servirò ancora. L'autore è volutamente anonimo, manca il nome dell'editore e la data della stampa, ma è indicata la tipografia: Giuseppe Gattei di Venezia; stampato comunque nell'ottocento.

(Venezia, 15)

Paolo Petricig

Špietar: nardil so božično drevuo

Po starih navadah so zbral brienj an ga lepuo oflokajl

Božično drevuo, v vsaki nasi hiši an družini, nas parblizuje an parpravja na Božic an noveletne praznike. Tala navada je zlo stara, pa nimar močna, saj se božičnega drevesa vsi veselimo, se posebno otroci.

Takuo v špetskem Dvojezičnem centru so se odločil, de naredijo božično drevuo an jaslice tudi v njih šuoli. So pa želiel tudi s tolo iniciativo se parblizati avtentičnim tradicijam naših krajev. Zato so poklical na pomoč Giovannija Koren iz Petjaga, ki je pravi profesor za vse kar se tiče naših navad an našega ambienta. Ne samuo, de pozna reči, Giovanni zna tudi puno stvari narest an ima se liep dar, de zna druge učit.

Takuo, ki kažejo naše fotografije, so ku ankrat naredil božično drevuo z brienjam. Kaj so pa obiesli nanj? V veliki mieri, kar so

An učitelj Damjan nam je pomagu okrasit naše božično drevuo

imiel doma: oriehe, liesinske, bagigi, jabuke, bombone pa tudi mandarine, ki ankrat so bili buj riedki ku donasnji dan, z njih uonjo

so pa oznanjali zimo an se posebno Božic.

Sevieda so v telem diele pomagali z velikim veseljem tudi sami učenci.

Giovanni ki učil, kuo se lahko reči obiesijo na drevuo

Učenci drugega razreda runajo božične darilca

Devetica je ze na stara navada. Moja mama je pravla, de ze nje mama ji je pravla, de kar je puomnela, so jo saldo molil. Je začela na 16. decemberja an je sla do 24. po hišah. Devetica pride reč, de smo nosil Mater božo tu devet družin, atu je usafala strieho, pried ku je Ježusa porodila. An tu vsaki družin so gledal napravrt an liep utar, vsak lieuš, ki je mu.... Na 16. decemberja smo začel molit devetico tle v naši vas, v Cekovi družin, smo zmolil rozar, viero an češčenaskrajico, tri očenase an tisto

molitev "O ti preljuba Mati Marija". Anta smo sli - po pot se je pijelo pa litanijo - do druge hiše. Kar smo sli tu drugo družino, san parporočila Mater božò drugi gospodinj. An takuo napri je slo vseh devet noci. An na 24. so pa nazaj jo parnesli tle k nam. Anta tle smo molil stirdeset dni. Te parve stier noci san

Nona Tonina je poviedala Andreu...

muorla ist molit, potle vsaka gospodinja po stier noci, an te zadnje stier noci san jo pa ist, takuo de je slo do sviečince. An na sviečince se je zbralo sude za maše an za almožno tu cierku. Potlè tolo Mater božò smo jo dal ranci nun Černejacovi do družega 16. decemberja, jo je ona varvala. Za Božic, ob stierh popu-

dan, je zvonilo tu cierkvi, an tencas gospodinj se vzele no ponù an uogje an zegnane rože anta so stince pokadile an vse. Potle za vicerjo, za siemanje, je bla pulenta jejdova an bakalà, ki je malo kostu. Za nove lieto so bli strukji, kuhani, an za svete tri kraje je biu pa nazaj bakalà al pa kaj-san toc. Na siemanje smo sli

h maš opunoci, smo sli par nogah, smo se zbral judje vkupe an smo rozar molil. Kar smo paršli damu, smo popil kafe jicmenu anta smo sli spat. Drug dan, kar smo bli otroc smo usafal kako jabuko, hrusko, kostonj, liesinke an oriehe... at je biu Babbo Natale. Za nove lieto glih takuo. Potle mama nan je diela tu no ponvo oje, no malo masla an cukar an nan je nardila karamele. Na svete tri kraje, ki je bla koleda, smo se zbral vsi otroc kupe anta smo sli po družinah, anta so nan dal koledo.

Partita vibrante tra la squadra di Pulfero e la Valli del Natisone nel campionato amatoriale di Eccellenza

Il Real recupera anche in dieci

Stefano Dugaro grazie ad un calcio di rigore riporta in parità le sorti della gara. In precedenza Simone Vogrig aveva fatto sperare la formazione degli "skrati"

RISULTATI

1. CATEGORIA

Valnatisone - Costalunga 4-0

3. CATEGORIA

Paviese - Savognese 3-1

JUNIORES

Natisone - Valnatisone 1-2

GIOVANISSIMI

Audace - Savorgnanese 0-1

ESORDIENTI

Audace - Buonacquisto 5-0

AMATORI

Real Filpa - Valli Natisone 1-1

Pub Sonia e Luca - Moulin rouge 0-0

Red Box - Pol. Valnatisone 1-2

PSM Sedie - S. Daniele 4-2

PROSSIMO TURNO

1. CATEGORIA

Bujese - Valnatisone

3. CATEGORIA

Savognese - Fortissimi

JUNIORES

Valnatisone - Lestizza

AMATORI

Sedilis - Pub Sonia e Luca

CLASSIFICHE

1. CATEGORIA

Cividalese 26; Tarcentina 25; Torreanese 24; Domio 23; Bujese 20; Venzone 19; Valnatisone, Corno, Costalunga 18; Latte Carso, Riviera 17; Reanese 16; Union 91 15; Ancona 9, Tavagnacco 8 Cussignacco 6.

3. CATEGORIA

Lumignacco 33; Paviese 25; Fulgor 22; Comunale Faedis 19; Stella Azzurra, Gaglianese 16; Buttrio* 15; Serenissima 14; Savognese* 13; Moimacco 9; Nimis, Chiavris 8; Cormor, Fortissimi 4.

JUNIORES

Lestizza 26; Valnatisone, Union 91 24; Cividalese 22; Comunale Faedis 19; Bressa/Campofornido 18; Natisone 17; Azzurra 15; Lavarianese 13; Buonacquisto*, Sangiorgina Udine* 12; Fortissimi, Cussignacco 11; Flumignano 3; Mereto Don Bosco 1.

GIOVANISSIMI

Audace, Pagnacco 24; Biauzzo/A 20; Majanese 19; Gaglianese, Sangiorgina 18; Savorgnanese* 14; Natisone 13; Astra 92 9; Arcobaleno/Pro Osoppo, Bressa/Campofornido 8; Basaldella* 4; Cussignacco 2.

AMATORI (ECCellenza)

Real Filpa Pulfero 17; Termokej* 15; Chiopris 14; Invillino*, Warriors 11; Tolmezzo*, Fagagna*, S. Daniele*, Treppo Grande 9; Valli Natisone 8; Mereto Capitolo, Anni 80* 6.

AMATORI (2. CATEGORIA)

Polisportiva Valnatisone 15; Grigioneri*, Red Box Val Torre 14; Pub Sonia e Luca*, Rojalese* 13; National Suisse* 11; Moulin rouge* 10; Borgo Aquileia*, Bar Roma 8; Sedilis** 7; Plauto 6; Effe emme 5.

AMATORI (OVER 35)

Contarena 16; Pasian di Prato, Costantini 15; Saraceno 14; Remanzacco, Free energy 12; Asaf, Fagagna 11; S. Daniele 10; PSM sedie Cividale 8; Joker club, Passons 7; Billerio, Axo 4; Autotua, Borgo Aquileia 2; Bettola, Autosofia 1.

CALCETTO

Lo Spaghetto 10; Bar Crisnarò 8; Lega Punto*, Hydroclima 7; Merenderos, Pvd2 Rualis* 6; Millenium 2; Bar Caminetto 0.

Le classifiche dei campionati giovanili, over 35 e calcetto sono aggiornate alla settimana precedente.

* Una partita in meno

** Due partite in meno

La rosa completa del Real Pulfero

REAL FILPA PULFERO 1 VALLI DEL NATISONE 1

Real Filpa: Birtig, Macorig, Oviszsch (58' Martinig), Petricig, Montanino, Iussa, Fazio, Stefano Dugaro, Antonio Dugaro, Mottes (60' Paravan), Chiacig.

Valli del Natisone: Sirch, Vogrig, Scaravetto, Mauri, Szklarz, Carlig, Medves, Iuretig (Paiani), Pollauszsch (45' Dorbold), Zuiz, Clavara (75' Francesco Fanna).

Podpolizza, 13 dicembre - C'è stata l'inversione di campo nel derby tra i pluridecorati ragazzi di Battistig ed i cugini di Blasutig. Entrambe le squadre sono scese in campo rimaneggiate per le assenze dovute a squalifiche od infortuni. Nelle file locali sono mancati Stefano Predan e Mario Di Biagio mentre in quelle ospiti Andrea Fanna, Notarnicola e lo sloveno Volaric. Una direzione arbitrale contestata da entrambe le

parti ha condizionato certamente il risultato.

Il Real si fa subito pericoloso in avanti con Chiacig al 10', ma il bravo Iuretig ci mette una pezza, sbrogliando la situazione critica. Su ribaltamento di fronte, per una trattenuta ai danni di Clavara, Bruno Iussa viene espulso tra le proteste del pubblico e dei giocatori locali. Usufruendo del naturale momento di sbandamento passano in vantaggio al 14' gli skrati con una semirovesciata di Simone Vogrig. Si fanno pericolosi in avanti i rosanero, che con azioni veloci cercano il pareggio. Prima Mottes e quindi Antonio Dugaro arrivano in ritardo all'appuntamento.

Negli ultimi minuti del primo tempo prodezza di Sirch che devia il tiro ravvicinato di Fazio, il pallone batte sotto la traversa ed è allontanato da Szklarz. In questa occasione proteste del Real per un fallo di mano non rile-

vato dall'arbitro. Poi ancora un salvataggio di Sirch su conclusione ravvicinata di Stefano Dugaro.

Inizia la ripresa con una parata di Birtig su tiro di Medves. Ancora contestazioni per un fallo subito dai padroni di casa in area biancoverde. Al 16', su punizione di Stefano Dugaro, Sirch si salva deviando in angolo. Gli ospiti cercano il raddoppio con azioni di contropiede, ma è ancora Sirch che para a terra un tiro da lunga distanza di Petricig.

Al 26' il Real pareggia il conto su calcio di rigore trasformato da Stefano Dugaro. La gara continua ad essere vibrante e sono gli ospiti nell'ultima azione ad impensierire Birtig che si fa trovare pronto sulla punizione di Zuiz. (p.c.)

Ivan Duriavig - Juniores

po il 27 affrontando il Rizzi ed il 31 con il Pozzuolo.

Domani sera, venerdì 19, dalle ore 17 si svolgerà presso la sala polivalente del Circolo Culturale a S. Leonardo la Festa dell'Audace.

Il Pub Sonia e Luca di Drenchia non riesce a scardinare la difesa del Moulin Rouge.

Gli Juniores salgono in vetta

La Valnatisone, grazie alle reti di Rossi, Cornelio, Tuzzi e Golles fa sua l'ultima esibizione annuale casalinga con il Costalunga.

Troppo forte la Paviese che rifila tre reti alla Savognese, la quale accorcia le distanze con il solito Gianni Podorieszsch.

Ancora un successo per gli Juniores della Valnatisone nei minuti di recupero a S. Giovanni al Natisone ottenuto con le reti di Facin e I-

van Duriavig.

Brutto tonfo casalingo dei Giovanissimi dell'Audace, sconfitti in casa dalla Savorgnanese.

Vincono largamente con il Buonacquisto gli Esordienti grazie alla doppietta di Valentinuzzi e alle reti di Vidic, Sibau e Ruttar.

I Pulcini inizieranno domenica alle ore 11.30 il torneo di calcetto dei Fortissimi ad Udine contro la Gaglianese. Scenderanno poi in cam-

Na tekmovanju v Harrachovu na Češkem le za las drugi

Primož Peterka v dobri formi

V tekmovanju za svetovni pokal v smučarskih skokih je sedaj na vrsti novoletna turneja. Gre za štiri tekmovanja, ki so med najbolj prestižnimi.

Slovenski reprezentant in lanskoltni zmagovalec svetovnega pokala Primož Peterka pa ravno sedaj prihaja v dobro formo.

Na prvih tekmovanjih je slovenski sicer nekoliko razočaral, a slab začetni vtis je k sreči po-

pravil na Češkem, v Harrachovu, kjer je konec prejšnjega tedna zasedel drugo mesto za Japoncem Harado. Peterka je z 90-metrskimi skakalnici skočil 95 in 91 metrov ter dosegel skupno 244 točk, enako kot Nemeč Dieter Thoma, ki je tako z njim delil drugo mesto.

V nedeljo je bila v Harrachovu predvidena še ena serija skokov, vendar je bila zaradi neugodnih vremenskih razmer odpovedana.

Contro il Red Box

Polisportiva, il contropiede regala punti

RED BOX VAL TORRE 1
POLISPORTIVA VALNATISONE 2

Red Box Val Torre: Sommaro, D'Andrea, Aldo Pascolo, Willi Molaro, Donato Pascolo (Sollai), Muchino, Vignant (35' Dionisio), Alberi, Toniutti, Cattarossi. A disp. Baldo, Maz-zolo.

Polisportiva Valnatisone: Bucovaz, Lavaroni, Lippi, Ruggero Dominici (41' Freschi), Tomad, Qualizza, Francisco Cantoni (60' Chiarenza), Catania (79' Di Cecca), Giovanni Dominici (67' Maurizio Boer), Bolzicco (50' Faenza), Nigro.

Pradielis, 13 dicembre - Si è assistito anche oggi ad una bella gara in riva al Torre.

Entrambe le compagini hanno giocato a viso aperto, con i locali nel primo tempo più spregiudicati, che hanno corso seri pericoli con i contropiedi portati dai ducali con Bolzicco, Nigro e Giovanni Dominici.

Al 5' stupenda azione in contropiede degli ospiti partita dai piedi di Francisco Cantoni che lancia lungo per Nigro, il quale di prima intenzione serve Bolzicco. Il centrocampista ospite lascia partire una "bomba" che Sommaro riesce solo a deviare, sul pallone piomba come un falco Dominici che lo spinge nella porta vuota.

Grande intervento di Sommaro al 10' su conclusione di Francisco Cantoni ben servito da Lippi, il portiere locale devia in angolo. Su azione conseguente calcio d'angolo al 15' Catania di testa centra il palo. Si fanno vivi i padroni di casa al 20' su punizione calciata da Toniutti, con il pallone che scheggia la traversa.

Alla mezz'ora lancio di Nigro per Francisco Cantoni che tira al volo mandando a lato. Bella azione dei locali conclusa al 35' con Willi Molaro che spara altissimo dal limite dell'area. Nella ripresa, fino al raddoppio, i cividalesi tengono in mano il pallino del gioco. Il 2-0 giunge al 60' su cross di Catania. Faenza salta a vuoto ingannando Sommaro, è un gioco per l'opportunist Giovanni Dominici mettere in rete.

Cinque minuti più tardi Sommaro compie un ottimo intervento sulla punizione di Freschi. Segue al 28' l'espulsione di Lavaroni. Alla mezz'ora Bucovaz fa il miracolo su Toniutti presentatosi solitario in area. Il valido portiere ospite capitola al 37' su iniziativa del solito Toniutti che accorcia le distanze.

augura Buon Natale

Cividale - Via Udine - Tel. 0432/733542

SVET LENART

Hlasta
Naša vas rase:
je paršu Marco

Je imeu pru veliko silo
prit na tel sviet, sa' tata an
mama sta pravla, de pride
zenarja. On pa je prehiteu
vse an v torak 9. dičembe-
rja je biu ze med nam. Je an
frisan poberin, se kliche
Marco an bo ziveu v Hlasti.

Puobčju zelmo, de bi ra-
su zdrav an srečan an de bi
parklicu na sviet se kajšne-
ga bratraca al kako sestrico,
takuo vas Hlasta bo le napri
rasla.

Tuole se trostajo tudi va-
snjani, ki lietos so pru kont-
tent, ker v njih vasi se je
pred Marcam rodiu se an
puobič, Emanuel, an tuole
se nie gajalo ze puno liet.

NEDISKE DOLINE

Tudi gažoljo
buj dobar kup

Po bencini, seda se bo
moglo kupit tudi gažoljo za
makine, kamjone, koriere
buj dobar kup. Sevieda, ne
vsi. Pravico do tega jo i-
majo vsi tisti, ki zive v ka-
munah blizu konfina. Med
telimi spadajo tudi Podbo-
niesac, Spietar, Sauodnja,
Svet Lienart, Garmak,
Dreka, Sriednje, Prapotno,
Cedad, Tavorjana, Fuojda,
Bardo, Tipana, Rezija, Tar-
biz, Naborjet, Fuojda, Man-

zan, Svet Ivan ob Nadizi...
za poviedat samuo nekatere
občine, kjer zive naši
ljudje.

Prošnje se jih muore
posijat do 9. zenarja 1998 na
Trgovinsko zbornico (Ca-
mera di commercio) du Vi-
dme, ul. Morpurgo 12. Za
vse druge informacije se
moreta obarnit na vaš ka-
mun.

Nase božične navade
po televiziji

Kak dan od tegà je parsla
tle h nam Rai International,
ki parpravja programe za
televizjon an jih kaze lju-
dem, ki zive po sviete. Sne-
mal so predvsem po gar-
miskim an dreškim kamu-
ne.

Ustavli so se v tratoriji
par puosti, ki jo darži Maria
Primosig - Mohorinova.
Napravli so ji 'no kratko in-
tervistu an posnel, filmal
nase tipične jedi, ki smo jih
ankrat napravjal tle par nas
za Božič an za novolietne
praznike. Dobruote, ki jih
Marija an tudi drugi gostil-
ničarji tle z Nediskih dolin
ponujajo se: zuc, strukje an
takuo napri.

SREDNJE

Podrob - Sriednje
Zbuogam Valentina

Velika zalost v Hlasča-
novi družini v Sriednjem, v
družini Paris iz Podroba
(Molino Vecchio v prapon-
skem kamunu), pa tudi za
vse tiste, ki so jo poznal. V
četartak 11. dičemberja z-

vičer, v videmskem polikli-
nike nas je zapustila Valen-
tina Qualizza - Hlasčanova.
Imiela je samuo 38 liet. Bo-
liezan, ki jo je maltrala vič
cajta jo je ukradla vsiem ti-
stim, ki so jo imiel radi.

Za njo jočejo hci Miche-
la, mož Roberto, mama Pa-
olina, sestre Marcellina an
Danila, bratje Romeo an
Silvano, kunjadi an kunja-
de, navuodi, tašča an tast,
an številni parjateljji, ki jih
je imiela v srienjskem ka-
munu, kjer se je rodila an v
praponskem, kamar je sla
zivet potlè, ki se je oženila
z Robertam.

Puno judi jo je poznalo
tudi zavojo tega, ker je z
družino od moža daržala
znano oštarijo tam v Podro-
bu, kamar je parhajalo puno
judi tudi iz Laskega.

Valentina bo počivala v
majhanem britofe v Cjubci,
kjer je biu nje pogreb v sa-
boto 13. dičemberja.

Zalostni družini naj gre-
do nase kondoljance. Val-
entina, v mieru počivi.

SPETER

Sarženta
Zapustila nas je
Giovanna Pislar

V liepi staruosti nas je
zapustila Giovanna Pislar,
uduova Tomasietig. Učakala
je 83 liet. Zadnje lieta jih je
preživela v spietarskem
rikoverje.

Na telim svietu je zapu-
stila hčere, sinuove, nevie-
sto, zeta, sestro, navuode,
pranavuode an vso drugo
zlahto. Nje pogreb je biu v

Spietre v sriedo 10. dičem-
berja popudan.

GRMEK

Veliki Garmak
Zapustu nas je
Bepo Polonken

Za venčno nas je zapustu
Giuseppe Vogrig - Bepo
Polonken iz Veliškega Gar-
mikà. Umaru je na naglim
na svojem duomu. Učaku je
zaries vesoko starost, 89 li-
et.

Bepo Polonken je preži-
veu puno liet v Belgiji, ka-
mar je biu su dielat kot mi-
nator, potle se je spet varnu
damu, v Veliki Garmak.
Tudi njega otroc so muorli
iti po sviete zavojo diela,
kajšan se je varnu damu,
kajšan pa je sele po sviete.

Z njega smartjo je nunac
Bepo zapustu na telim svie-
te zenou Miljo, sinuove an
vso drugo zlahto.

Njega pogreb je biu na
Liesah v petak 12. dičem-
berja zjutra.

DREKA

Ocnebardo
Smart se mladega moža

Ettore Trusgnach je biu
se relativno mlad mož, sa'
je imeu 61 liet. Zavojo hu-
de boliezni je umaru v če-
dajskem spitale. Zapustu je
sestere, kunjada, navuode an
vso drugo zlahto.

Venčni mier bo počivu
par Devici Mariji na Krasu,
kjer je biu njega pogreb v
pandiejak 15. dičemberja
zjutra.

DREKA

doh. Lorenza Giuricin

Kras: v sredo ob 12.00
Debenje: v sriedo ob 15.00
Trinko: v sriedo ob 13.00

GRMEK

doh. Lucio Quargnolo

Hlocje:
v pandiejak ob 11.00
v sriedo ob 10.00
v četartak ob 10.30

doh. Lorenza Giuricin

Hlocje:
v pandiejak ob 11.30
v sriedo ob 10.30
v petak ob 9.30
Lombaj: v sriedo ob 15.00

PODBONESEC

PEDIATRA (z apuntamentam)

doh. Flavia Principato
Podbuniesac:
v sriedo an petak
od 10.00 do 11.30
v pandiejak, torak četartak
od 16.00 do 17.30
tel. 726161 al 0368/3233795

doh. Vito Cavallaro

Podbuniesac:
v pandiejak od 8.30 do 10.00
an od 17.00 do 19.00
v sriedo, četartak an petak
od 8.30 do 10.00
v saboto od 9.00 do 10.00
(za dieluce)
Carnivarh:
v torak od 9.00 do 11.00
Marsin:
v četartak od 15.00 do 16.00

SOVODNJE

doh. Pietro Pellegriti

Sauodnja:
v pandiejak, torak, četartak
an petak od 10.30 do 11.30
v sriedo od 8.30 do 9.30

SPETER

doh. Tullio Valentino

Spietar:
v pandiejak an četartak
od 8.30 do 10.30
v torak an petak
od 16.30 do 18.
v saboto od 8.30 do 10.

doh. Pietro Pellegriti

Spietar:
v pandiejak, torak, četartak,
petak an saboto
od 8.30 do 10.00
v sriedo od 17.00 do 18.00

SREDNJE

doh. Lucio Quargnolo

Sriednje:
v torak ob 10.30
v petak ob 9.00

doh. Lorenza Giuricin

Sriednje:
v torak ob 11.30
v četartak ob 10.15

SVET LENART

doh. Lucio Quargnolo

Gorenja Miersa:
v pandiejak od 8.00 do 10.30
v torak od 8.00 do 10.00
v sriedo od 8.00 do 9.30
v četartak od 8.00 do 10.00
v petak od 16.00 do 18.00

doh. Lorenza Giuricin

Gorenja Miersa:
v pandiejak od 9.30 do 11.00
v torak od 9.30 do 11.00
v sriedo od 16.00 do 17.00
v četartak od 11.30 do 12.30
v petak od 10.00 do 11.00

Guardia medica

Ponoč je »guardia medica«, od
20. do 8. zjutra an od 14. ure v
saboto do 8. ure v pandiejak.
Za Nediške doline: tel. 727282.
Za Cedad: tel. 7081.
Za Manzan: tel. 750771.

Informacije za vse

Guardia medica

Za tistega, ki potrebuje
miediha ponoč je na
razpolago »guardia medi-
ca«, ki deluje vsako nuoc
od 8. zvičer do 8. zjutra
an saboto od 2. popudan
do 8. zjutra od pandiejka.
Za Nediške doline se
lahko telefona v Spieter
na številko 727282.
Za Cedaški okraj v
Cedad na številko 7081,
za Manzan in okolico na
številko 750771.

Ambulatorio di igiene

Attestazioni
e certificazioni
v četartak od 9.30 do 10.30
Vaccinazioni
v četartak od 9. do 10. ure

Consultorio familiare

SPETER

Ostetricia/Ginecologia
v četartak od 11.30 do
13.00;
Cedad: v pandiejak an
sriedo od 8.30 do 10.30;
z apuntamentam, na kor
pa impenjative (tel.
708556)

Psicologo: dr. Bolzon

v sriedo od 9. do 14. ure

Servizio infermieristico

Gorska skupnost Nedi-
ških dolin (tel. 727565)

Kada vozi litorina

Iž Cedača v Videm:
ob 6.10 *, 7.00, 7.26 *,
7.57, 9. *, 10., 11., 11.55,
12.29 *, 12.54, 13.27 *,
14.05, 16.05, 17., 18.,
19.08, 20., 22.10. (od pand.
do čet. an ob praznikih)

Iz Vidma v Cedad:

ob 6.35 *, 7.29, 8. *, 8.32,
9.32 *, 10.32, 11.30,
12.32, 12.57 *, 13.30,
14.08 *, 14.40, 16.37,
17.30, 18.30, 19.40,
21.50 (od pand. do čet.
an ob praznikih), 22.40
* čez tiedan

Nujne telefonske številke

- Bolnica Cedad..... 7081
Bolnica Videm 5521
Policija - Prva pomoč 113
Komisarjat Cedad....731142
Karabinierji 112
Ufficio del lavoro.....731451
INPS Cedad 700961
URES - INAC 730153
ENEL 167-845097
ACI Cedad.....731987
Ronke Letališče..0481-773224
Muzej Cedad 700700
Cedaška knjižnica ...732444
Dvojezična šola 727490
K.D. Ivan Trinko 731386
Zveza slov. izseljencev...732231

Občine

- Dreka.....721021
Grmek 725006
Srednje.....724094
Sv. Lenart.....723028
Speter.....727272
Sovodnje 714007
Podbonesec 726017
Tavorjana 712028
Prapotno.....713003
Tipana 788020
Bardo.....787032
Rezija 0433-53001/2
Gorska skupnost 727281

Imam 64 liet, do-
bro ekonomsko pozi-
cijo in išcem žensko
iz domačih krajev, ki
bi mi delala družbo in
skarbiela zame.

Pensionato di 64
anni, buona posizione
economica cerco una
donna che mi tenga
compagnia e si pren-
da cura di me.

Fermo posta S. Pie-
tro al Natisono, pa-
tente UD 22813161.

novi matajur

Odgovorna urednica:
JOLE NAMOR

Izdaja:
Soc. Coop. Novi Matajur a.r.l.
Cedad / Cividale
Fotostavek: GRAPHART
Tiska: EDIGRAF
Trst / Trieste

Velanjen v USPI/Associato all'USPI

Settimanale - Tednik
Reg. Tribunale di Udine n. 28/92
Narocnina - Abbonamento
Letna za Italijo 49.000 lir
Postni tekoči račun za Italijo
Conto corrente postale
Novi Matajur Cedad - Cividale
18726331

Za Slovenijo - DISTRIEST
Partizanska, 75 - Sezana
Tel. 067 - 73373
Letna narocnina 2500.—SIT
Posamezni izvod 70.—SIT
Ziro račun SDK Sezana
Stev. 51420-601-27926

OGLASI: 1 modulo 18 mm x 1 col
Komercialni L. 25.000 + IVA 19%

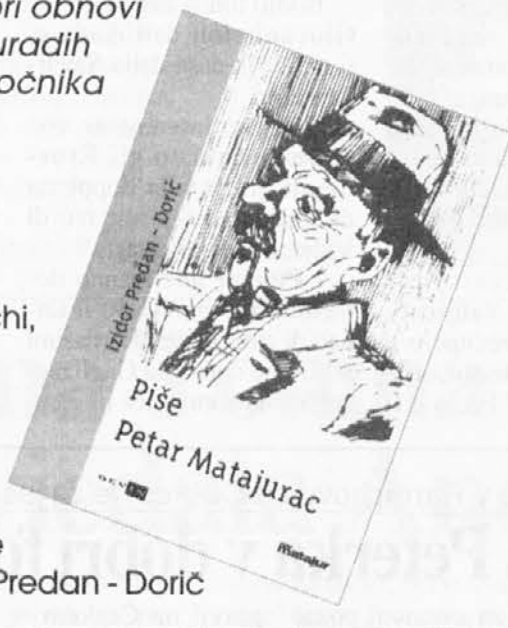
Narocnina
1998
Abbonamento

ITALIJA..... 50.000 lir

EVROPA,
AMERIKA
AVSTRALIJA
IN DRUGE DRŽAVE
(po navadni
pošti)..... 65.000 lir

Izkoristite priložnost: kdor bo pri obnovi
narocnine v naših čedajskih uradih
priskrbel kakega novega naročnika
med znanci ali sorodniki, bo
dobil v dar izvod knjige
"Piše Petar Matajurac"
Izidorja Predana - Doriča

Un'occasione davvero unica: chi,
rinnovando l'abbonamento
nel nostro ufficio di Cividale,
ne sottoscriverà uno nuovo
per un parente o conoscente,
riceverà in omaggio
una copia della pubblicazione
"Piše Petar Matajurac" di Izidor Predan - Dorič

CERCASI urgente-
mente nelle Valli del
Natisono apparta-
mento o casa, in affit-
to o da acquistare.
Telefonare al 730090
(0432) orario nego-
zio.

Dežurne lekarnе / Farmacie di turno

OD 22. DO 28. DIČEMBERJA
Sriednje tel. 724131
OD 20. DO 26. DIČEMBERJA
Cedad (Minisini) tel. 731175

Ob nediejah in praznikah so odparte samuo zjutra, za ostali čas in
za ponoč se more klicat samuo, če riceta ima napisano »urgente«.